Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Fframwaith Datblygu Cenedlaethol 2020-2040

Casgliad o dystiolaeth

Chwefror 2020

Beth yw'r ddogfen hon?

Cafodd y ddogfen hon ei pharatoi i gynorthwyo darllenwyr y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC) drafft i ddeall yr amrywiaeth o dystiolaeth sydd wedi cyfarwyddo'r gwaith o baratoi'r FfDC. Mae rhai pobl wedi gofyn am fwy o fanylion am y dogfennau, strategaethau a'r dystiolaeth sy'n sail i'r FfDC drafft, er mwyn deall yn well beth mae'r FfDC wedi ymateb iddo, beth sydd wedi dylanwadu arno a beth mae'n ceisio ei gyflawni.

Mae'r ddogfen hon yn dilyn strwythur yr FfDC drafft a gellir ei darllen fel canllaw ategol. Cyfeirir at ambell dystiolaeth mewn mwy nag un lle ac mae hyn yn adlewyrchu sut mae'r dystiolaeth honno wedi helpu i lywio gwahanol rannau o'r FfDC. Er mwyn osgoi gormod o ddyblygu, nid yw'r ddogfen hon yn nodi tystiolaeth graidd dro ar ôl tro ym mhob achos. Er enghraifft, mae'r Rhaglen Lywodraethu ac Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol wedi dylanwadu'n fawr ar yr FfDC, ond nid ydynt wedi'u nodi ym mhob achos.

Nid yw'r ddogfen hon yn esbonio sut caiff polisïau eu datblygu, nac ychwaith y broses asesu. Gellir cael manylion am y rhain mewn mannau eraill. Dylai'r rhai sy'n dymuno cael esboniad manylach ddarllen tudalennau gwe'r FfDC llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol a bwrw golwg dros yr wybodaeth sydd wedi ategu'r ymgynghoriadau ar draws y broses FfDC hyd yn hyn llyw.cymru/ymgyngoriadau?keywords=fframwaith%20datblygu%20cenedlaethol&field_consultation_status=All&%20Pob%20pwnc%20=All&%20Pob%20pwnc%20=All&published_after=&published_before=

Hefyd, mae'r ddogfen hon yn cysylltu Polisi Cynllunio Cymru (PCC) (Rhifyn 10) â pholisïau'r FfDC drafft. Mae'r FfDC a PCC yn chwaer-ddogfennau. Mae PCC yn pennu nodau ac amcanion polisi cyffredinol y system gynllunio. Mae'n sefydlu egwyddorion allweddol, a chafodd ei lywio gan amcanion llesiant a ffyrdd o weithio. Mynegiant gofodol o bolisi cynllunio cenedlaethol yw'r FfDC. Nid yw'r FfDC yn ailadrodd cynnwys PCC a dylid darllen y ddwy ddogfen gyda'i gilydd. Nid yw'r FfDC yn cynnwys materion na pholisïau yr ymdrinnir â nhw yn PCC. Mae adrannau 4 a 5 y ddogfen hon yn nodi'r berthynas rhwng polisïau unigol y FfDC drafft a PCC.

Mae'r casgliad hwn o dystiolaeth yn gyfres o bapurau esboniadol[1] sy'n cynnwys:

- Y Strategaeth Ofodol
- Asesiadau'r FfDC
- Cynnydd y FfDC yn y dyfodol
- Y Rhanbarthau
- Ardaloedd Gwledig
- Yr angen am dai
- Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru a Phorthladdoedd

[1] llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol?_ga=

Mae'r ddogfen hon ar gael hefyd yn Saesneg. / This document is also available in English.

OGL © Hawlfraint y Goron 2020 WG39565 ISBN digidol 978-1-80038-081-3

Adran 1 – Cyflwyniad

Mae Adran 1 yn cyflwyno'r FfDC gan esbonio beth ydyw, sut mae wedi'i drefnu, sut y mae wedi'i asesu a sut mae'n ategu polisïau ehangach Llywodraeth Cymru.

Y ddeddfwriaeth, y strategaethau a'r cynlluniau a'r dogfennau eraill y cyfeirir atynt yn Adran 1 sydd wedi creu'r FfDC a llywio'r hyn a wna. Er mwyn deall yr FfDC, rhaid cofio nad yw'n bod ar ei ben ei hun ac nad yw'n datblygu polisïau neu strategaethau sy'n cael eu paratoi rywle arall. Mae deall y berthynas â strategaethau, meysydd polisi llywodraeth a chynlluniau datblygu eraill yn hanfodol i ddeall yr hyn y mae'r FfDC wedi'i baratoi i'w wneud.

Nid yr FfDC yw'r fframwaith, er enghraifft, a sefydlodd gynllun ar gyfer amgylchedd y môr. Rôl Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru yw honno. Nid yr FfDC yw Cynllun Trafnidiaeth Cymru. Nid yw'n asesiad o'r seilwaith cenedlaethol sydd ei angen nac yn gynllun datblygu i gymryd lle cynlluniau datblygu rhanbarthol neu leol. Mae'r berthynas rhwng yr FfDC a'r meysydd gwaith eraill hyn yn eithriadol bwysig. Bydd yr FfDC yn dylanwadu ar bolisïau, strategaethau a chynlluniau eraill a byddant hwythau'n dylanwadu arno yntau, a bydd yn gweithio gyda nhw i wireddu amcanion cytûn.

Mae'n anorfod y bydd amserlenni paratoi yn amrywio a bydd yr FfDC yn cael ei baratoi'n gynt na rhai strategaethau ac ar ei hôl hi gydag eraill. Nid yw hyn ynddo'i hun yn broblem cyn belled â'i fod yn cael ei gydnabod a bod yr holl gynlluniau a strategaethau'n cydweithio i ddeall sut mae modd eu halinio a sut mae cadw ffocws ar y nodau cyffredin.

Rhaglenni, Tystiolaeth a Materion Allweddol Tros-fwaol

Ffyniant i Bawb: y strategaeth genedlaethol (2017)

Rhaglen lywodraethu Llywodraeth Cymru. Mae'r strategaeth hon yn nodi ymrwymiadau allweddol, yn eu gosod mewn cyd-destun tymor hir ac yn dangos sut y maen nhw'n ategu gwaith gwasanaethau cyhoeddus ehangach Cymru ar gyfer gosod y sylfeini er mwyn sicrhau ffyniant i bawb.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-y-strategaeth-genedlaethol?_ga=

Polisi Cynllunio Cymru (2018)

Mae Polisi Cynllunio Cymru yn disgrifio polisïau Llywodraeth Cymru ar gynllunio defnydd tir.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-02/polisi-cynllunio-cymru-rhifyn-10.pdf

Tueddiadau'r Dyfodol (2017)

Mae adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol yn nodi'r prif dueddiadau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol, a diwylliannol a allai effeithio ar Gymru yn y dyfodol, yn ogystal â rhai o'r ffactorau a allai ddylanwadu ar gyfeiriad y tueddiadau hynny.

llyw.cymru/tueddiadaur-dyfodol-2017?_ga=

Papur Materion yr FfDC

Crynodeb o un ar ddeg o brif bynciau'r FfDC, sydd wedi'u nodi gan randdeiliaid trwy ymarferiadau ymgysylltu ffurfiol ac anffurfiol yn 2016-17.

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2018-04/180430-atodiad-a-materion.pdf

Llywodraeth Cymru'n datgan ei bod yn argyfwng ar yr hinsawdd (Ebrill 2019)

llyw.cymru/llywodraeth-cymrun-datgan-ei-bod-yn-argyfwng-ar-yr-hinsawdd?_ga=

Model o Ddylanwad yr FfDC

Deddfwriaeth

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015

Amcan y Ddeddf yw gwella llesiant cymdeithasol, economaidd a diwylliannol Cymru trwy roi dyletswydd ar gyrff cyhoeddus i feddwl mewn ffordd fwy cynaliadwy a thymor hir. Mae'n pennu nodau llesiant a ffyrdd o weithio.

www.legislation.gov.uk/cy/anaw/2015/2/contents/enacted

Deddf Cynllunio (Cymru) 2015

Amcan y Ddeddf yw cryfhau'r dull cynllunio sy'n seiliedig ar gynllun ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru baratoi cynllun defnydd tir cenedlaethol, i'w adnabod wrth yr enw Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Cymru. Bydd y fframwaith yn nodi blaenoriaethau cenedlaethol o ran defnydd tir, ynghyd â gofynion Cymru o ran seilwaith.

www.legislation.gov.uk/cy/anaw/2015/4

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

Amcan y Ddeddf yw ei gwneud yn bosibl rheoli adnoddau Cymru mewn ffordd fwy proactif, cynaliadwy a chydgysylltiedig a chreu'r fframwaith deddfwriaethol sydd ei angen i fynd i'r afael â hinsawdd sy'n newid.

www.legislation.gov.uk/cy/anaw/2016/3/contents

Deddf Llywodraeth Cymru 2006

Deddf gan Senedd y Deyrnas Unedig yw hon sy'n diwygio'r Cynulliad Cenedlaethol ac yn hwyluso'r broses o roi mwy o bwerau iddo.

www.legislation.gov.uk/cy/ukpga/2006/32/contents

Rhaglen Lywodraethu

Ffyniant i Bawb: y Cynllun Gweithredu ar yr Economi (Rhagfyr 2017)

Esboniad o sut y bydd Llywodraeth Cymru am helpu'r economi i dyfu.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-y-cynllun-gweithredu-ar-yr-economi?_ga=

Ffyniant i bawb: Cymru carbon isel Cymru (Mehefin 2019)

Casgliad o 100 o bolisïau a chynigion a fydd yn ein helpu i gwrdd â'n cyllidebau carbon ar gyfer 2016-2020 a'n targedau lleihau allyriadau ar gyfer 2020.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-cymru-carbon-isel-cymru?_ga=

Polisïau a strategaethau'r Llywodraeth

Cynllun buddsoddi yn seilwaith Cymru ar gyfer twf a swyddi 2012 (Mai 2012)

Dull strategol Llywodraeth Cymru o fuddsoddi mewn seilwaith.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-07/cynllun-buddsoddi-yn-seilwaith-cymru-ar-gyfer-twf-a-swyddi-2012.pdf

Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru (2019)

Mae'n amlinellu polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer defnyddio'n moroedd mewn ffordd gynaliadwy dros yr 20 mlynedd nesaf.

llyw.cymru/cynllunio-morol?_ga=

Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (Ebrill 2008)

Mae'n amlinellu prif amcanion Llywodraeth Cymru ar gyfer gwella trafnidiaeth a sut i'w cyflawni.

llyw.cymru/strategaeth-drafnidiaeth?_ga

Y polisi adnoddau naturiol (Awst 2017)

Mae'n amlinellu blaenoriaethau cenedlaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer adnoddau naturiol, sut y byddwn yn eu rhoi ar waith ac yn cadw golwg arnyn nhw.

llyw.cymru/y-polisi-adnoddau-naturiol-cenedlaethol

Fframweithiau Economaidd Rhanbarthol (Ffyniant i Bawb: y cynllun Gweithredu ar yr Economi (Rhagfyr 2017))

Mae'n amlinellu sut y bydd cynlluniau Llywodraeth Cymru'n hybu'r economi a sut y bydd yn datblygu'r rhanbarthau.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-y-cynllun-gweithredu-ar-yr-economi

Pobl, llefydd, dyfodol: diweddariad Cynllun Gofodol Cymru 2008

Cynllun gofodol Llywodraeth Cymru ar gyfer cynllunio lleol a chymunedol.

llyw.cymru/pobl-llefydd-dyfodol-diweddariad-cynllun-gofodol-cymru-2008

Cymraeg 2050

Strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer tyfu'r Gymraeg a'r defnydd ohoni.

llyw.cymru/cymraeg-2050-strategaeth-y-gymraeg

Cyngor annibynnol

Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol Cymru

Mae Comisiwn Seilwaith Cenedlaethol Cymru yn rhoi cyngor ar anghenion Cymru o ran seilwaith newydd.

llyw.cymru/comisiwn-seilwaith-cenedlaethol-cymru

Cynllunio Rhanbarthol & Lleol

Cynlluniau Datblygu Strategol

Canllawiau Llywodraeth Cymru i gynorthwyo Paneli Cynllunio Strategol i baratoi cynllun datblygu strategol.

llyw.cymru/cynlluniau-datblygu-strategol-canllaw-ar-gyfer-awdurdodau-cynllunio-lleol

Cynlluniau Datblygu Lleol

Canllawiau Llywodraeth Cymru i gynorthwyo awdurdodau cynllunio lleol i baratoi neu adolygu Cynllun Datblygu Lleol.

llyw.cymru/llawlyfr-ar-gynlluniau-datblygu-lleol-argraffiad-2-2015

Statws Cynlluniau Datblygu Lleol

Sefyllfa gyfredol Cynlluniau Datblygu Lleol drwy Gymru: Ebrill 2019.

llyw.cymru/statws-mabwysiadu-cynlluniau-datblygu-ebrill-2019

Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol

Canllawiau Newydd ar baratoi Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol.

llyw.cymru/y-llawlyfr-ar-gynlluniau-datblygu-drafft-argraffiad-3

Asesiadau

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (HRA) yn asesu effeithiau'r FfDC ar safleoedd Natura 2000, sy'n cael eu diogelu drwy gyfraith yr UE neu eu trin fel y cyfryw drwy bolisi'r llywodraeth. Maent yn cynnwys Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (ACAau), Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGAau), yn ogystal ag ACAau ac AGAau ymgeisiol a phosibl, a safleoedd Ramsar. Mae'r HRA yn ceisio sicrhau na fydd yr FfDC yn arwain at effaith sylweddol debygol ar unrhyw safle Natura 2000.

Y prif faterion, opsiynau a'r opsiwn a ffefrir: Adroddiad sgrinio HRA rhagarweiniol:

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2018-04/180430-adroddiad-sgrinio-hra-rhagarweiniol.pdf

Adroddiad asesiad rheoliadau cynefinoedd ar drafft yr FfDC:

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Atodiad A – Ein Tybiaethau a Ffordd o Weithio:

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/atodiad-a-adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd.pdf

Atodiad B – Goblygiadau rhwydwaith Meysydd Blaenoriaeth Natura 2000 ar ddatblygu Ynni Solar a Gwynt ledled Cymru – Adroddiad Asesu Rheoliadau Cynefinoedd:

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/atodiad-b-adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd.pdf

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig

Proses yw'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) sy'n arfarnu'r FfDC wrth iddo gael ei ddatblygu i wneud yn siŵr ei fod mor gynaliadwy â phosibl. Mae'n broses ailadroddus ac mae hi wedi'i chynnal ym mhob rhan o'r broses o baratoi'r FfDC. Mae'r ACI yn cynnwys Arfarniad o Gynaliadwyedd, Asesiad Strategol o'r Amgylchedd ac asesiadau statudol eraill ac asesiadau Llywodraeth Cymru.

Arfarniad cynaliadwyedd integredig – Adroddiad Cwmpasu Terfynol:

llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-adroddiad-gwerthuso-cynaliadwyedd-integredig

Y prif faterion, opsiynau ac opsiwn a ffefrir yr ACI interim:

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2018-04/180430-adroddiad-interim-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig.pdf

Drafft yr FfDC:

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol)

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Crynodeb Annhechnegol – Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol)

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/Adroddiad%20ar%20yr%20Arfarniad%20Cynaliadwyedd%20Integredig%20-%20crynodeb%20annhechnegol.pdf

Papur Esboniadol – Asesu'r FfDC

Cafodd y papur esboniadol ei baratoi i gynorthwyo darllenwyr yr FfDC drafft i ddeall y dull a roddwyd ar waith i asesu'r FfDC, a thynnir sylw at ba effeithiau sydd wedi'u hasesu a sut maent wedi llywio'r cynllun.

llyw.cymru/asesiadau-papur-esboniadol

Adran 2 yr FfDC – Cymru: Trosolwg – Heriau a Chyfleoedd ac adran 3 yr FfDC – Canlyniadau'r FfDC

Mae Adran 2 yn rhoi darlun inni o Gymru heddiw a'r heriau a'r cyfleoedd fydd yn ein hwynebu dros oes yr FfDC. Mae'r adran hon yn rhoi cyd-destun i'r materion hynny, yn enwedig y rhai gofodol y mae'r FfDC yn fframwaith ar eu cyfer.

Rydym yn nodi isod y dystiolaeth y seiliwyd yr adran hon arni. Mae'r digwyddiadau ymgysylltu a'r ymgynghoriadau a gynhaliwyd yn ystod y broses wedi bod yn allweddol i allu clustnodi'r materion dan sylw a rôl yr FfDC o ran mynd i'r afael â nhw.

Mae Canlyniadau'r FfDC yn Adran 3 yn ymateb i'r materion, y cyfleoedd a'r heriau a ddisgrifir yn Adran 2 a'r sail dystiolaeth ehangach. Dylanwad mawr ar Ganlyniadau'r FfDC oedd yr ymgynghoriad ar Brif Faterion, Opsiynau a'r Opsiwn a Ffefrir yn 2018.

Ymgynghori ac Ymgysylltu ar y FfDC

Digwyddiadau ymgysylltu'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol: Gaeaf 2017

Adroddiad ar y materion a godwyd a'r syniadau a gynigiwyd mewn digwyddiadau ymgysylltu ym misoedd Ionawr a Chwefror 2017.

llyw.cymru/digwyddiadau-ymgysylltur-fframwaith-datblygu-cenedlaethol-gaeaf-2017-adroddiad

Digwyddiadau ymgysylltu'r Fframwaith Datblygu Cenedlaethol: Hydref 2017

Adroddiad ar y materion a godwyd a'r syniadau a gynigiwyd mewn digwyddiadau ymgysylltu ym mis Tachwedd 2017.

llyw.cymru/digwyddiadau-ymgysylltur-fframwaith-datblygu-cenedlaethol-hydref-2017-adroddiad

Cynllun Ymgysylltu'r FfDC

Calendr o gyfarfodydd, gweithdai a digwyddiadau sydd wedi'u cynnal i drafod y fframwaith datblygu cenedlaethol.

llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-cynllun-ymgysylltu

Fframwaith Datblygu Cenedlaethol: Y prif faterion, opsiynau a'r opsiwn a ffefrir: Adroddiad ymgynghori

llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-y-prif-faterion-opsiynau-ar-opsiwn-a-ffefrir

Papurau Materion yr FfDC

Crynodebau o 11 mater allweddol i'r FfDC, ar sail ymgysylltu gyda rhanddeiliaid yn ffurfiol ac anffurfiol yn ystod 2016/17.

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2018-04/180430-atodiad-a-materion.pdf

Galwad am brosiectau a thystiolaeth i'r FfDC

Gwnaed cais am dystiolaeth a phrosiectau posib i'w cynwys yn yr FfDC rhwng Rhagfyr 2016 a Mawrth 2017.

llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-cymru

Poblogaeth sy'n newid/Poblogaeth sy'n heneiddio

Amcanestyniadau poblogaeth cenedlaethol

Mae'r rhagolygon yn darparu ystadegau ar faint a strwythur oed posibl poblogaeth y DU a'i gwledydd.

llyw.cymru/amcanestyniadau-poblogaeth-cenedlaethol

Ystadegau Cryno ar gyfer Rhanbarthau Economaidd (2019)

Mae'r adroddiadau'n darparu ystadegau cryno ar bynciau allweddol i Gymru a phob un o dri rhanbarth yr FfDC.

llyw.cymru/ystadegau-cryno-ar-gyfer-rhanbarthau-economaidd-2019

Y Swyddfa Ystadegau Gwladol: Poblogaeth ac ymfudo

Ystadegau ar faint, oed, rhyw a gwasgariad poblogaeth y DU, a newidiadau ym mhoblogaeth y DU a beth sy'n achosi'r newidiadau hynny.

cy.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/populationandmigration

Ystadegau ac ymchwil i lesiant yng Nghymru

Y diweddaraf am hynt y gwaith yng Nghymru i gyflawni'r 7 nod llesiant.

llyw.cymru/llesiant-cymru

Cymru lle mae'r Gymraeg yn fyw ac yn ffynnu

Cymraeg 2050: Miliwn o siaradwyr (Gorffennaf 2017)

Nod tymor hir Llywodraeth Cymru i sicrhau miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

llyw.cymru/cymraeg-2050-strategaeth-y-gymraeg

Strategaeth y Gymraeg: adroddiad blynyddol 2017 i 2018 (Mawrth 2019)

Adroddiad ar y gwaith sy'n cael ei wneud â'r strategaeth 'Cymraeg 2050: miliwn o siaradwyr Cymraeg' ym mlwyddyn ariannol 2017-18.

llyw.cymru/strategaeth-y-gymraeg-adroddiad-blynyddol-2017-i-2018

Adnoddau Naturiol/Ecosystemau

SoNaRR: Adroddiad o Gyflwr Adnoddau Naturiol (2016)

Mae'r adroddiad yn disgrifio cyflwr adnoddau naturiol Cymru. Mae'n asesu'r graddau y mae adnoddau naturiol Cymru'n cael eu rheoli'n gynaliadwy ac mae'n argymell mynd ati'n broactif i fagu cydnerthedd. Mae'n cysylltu cydnerthedd adnoddau naturiol Cymru â lles pobl Cymru.

naturalresources.wales/sonarr?lang=cy

Y polisi adnoddau naturiol (Awst 2017)

Mae'n amlinellu blaenoriaethau cenedlaethol Llywodraeth Cymru ar gyfer adnoddau naturiol, sut y byddwn yn eu rhoi ar waith ac yn cadw golwg arnyn nhw.

llyw.cymru/y-polisi-adnoddau-naturiol-cenedlaethol

Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol (2017)

Mae adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol yn nodi'r prif dueddiadau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol allai effeithio ar Gymru yn y dyfodol a'r ffactorau allai dylanwadu ar gyfeiriad y tueddiadau hyn.

llyw.cymru/tueddiadaur-dyfodol-2017

Tirwedd Fyw

LANDMAP

Adnodd ar gyfer cofnodi tirwedd Cymru gyfan yw LANDMAP sy'n cofnodi ac yn gwerthuso nodweddion a rhinweddau'r dirwedd a'r dylanwadau arnynt.

naturalresources.wales/guidance-and-advice/business-sectors/planning-and-development/evidence-to-inform-development-planning/landmap-the-welsh-landscape-baseline/?lang=cy

Lle: Porth–Daear i Gymru

Cafodd Lle ei ddatblygu fel partneriaeth rhwng Llywodraeth Cymru a Cyfoeth Naturiol Cymru. Canolbwynt data a gwybodaeth yw Lle sy'n cynnwys ystod eang o bynciau, ond yn bennaf yn gysylltiedig â'r amgylchedd.

lle.gov.wales/home?lang=cy

Treftadaeth ddiwydiannol/Economi sy'n newid/ Technoleg/Ffyniant a Lleihau Amddifadedd

Proffil rhanbarthol y farchnad lafur a'r economi

Data am bynciau amrywiol fel cyflogaeth, anweithgarwch economaidd, hawlwyr budd-daliadau ac enillion.

llyw.cymru/proffil-rhanbarthol-marchnad-lafur-ac-economaidd

Ystadegau cryno ar gyfer rhanbarthau economaidd (2019)

Mae'r adroddiadau'n darparu ystadegau cryno ar bynciau allweddol i Gymru a phob un o dri rhanbarth yr FfDC.

llyw.cymru/ystadegau-cryno-ar-gyfer-rhanbarthau-economaidd-2019

Cronfeydd Ewropeaidd Cymru: Fframwaith Blaenoriaethau Economaidd

Canllaw sy'n rhoi cyd-destun buddsoddi ar gyfer rhoi rhaglenni'r UE ar waith yng Nghymru.

llyw.cymru/cronfeydd-ewropeaidd-cymru-fframwaith-blaenoriaethau-economaidd

Ffyniant i Bawb: y cynllun gweithredu ar yr economi (Rhagfyr 2017)

Yn esbonio sut y bydd Llywodraeth Cymru am helpu'r economi i dyfu.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-y-cynllun-gweithredu-ar-yr-economi?_ga=

Economi Cymru mewn rhifau: dangosfwrdd

Dangosfwrdd o 8 dynodydd sy'n dangos sut mae economi Cymru'n ei wneud o'i chymharu â rhanbarthau Lloegr a gwledydd eraill y DU.

llyw.cymru/economi-cymru-mewn-rhifau-dangosfwrdd

Cynllun buddsoddi yn seilwaith Cymru ar gyfer twf a swyddi 2012 (Mai 2012)

Ymagwedd strategol Llywodraeth Cymru at fuddsoddi mewn seilwaith.

llyw.cymru/cynllun-buddsoddi-yn-seilwaith-cymru-ar-gyfer-twf-swyddi-2012

Cynllun buddsoddi yn seilwaith Cymru: adolygiad canol cyfnod 2018 (Mai 2018)

Adolygiad o ymagwedd strategol Llywodraeth Cymru at fuddsoddi mewn seilwaith.

llyw.cymru/cynllun-buddsoddi-yn-seilwaith-cymru-adolygiad-canol-cyfnod-2018

Ardaloedd Menter

Trosolwg o ardaloedd menter Cymru.

businesswales.gov.wales/enterprisezones/cy

Ein Cymoedd, Ein Dyfodol: cyflwyniad (Gorffennaf 2017)

Cynllun gweithredu lefel uchel Llywodraeth Cymru sy'n disgrifio amcanion Ein Cymoedd, Ein Dyfodol.

llyw.cymru/ein-cymoedd-ein-dyfodol-cyflwyniad

Cymorth i wella canol trefi (yn cynwys rhaglen buddsoddi mewn adfywio)

Rhaglen gymorth Llywodraeth Cymru i helpu i wella canol trefi.

llyw.cymru/cymorth-i-wella-canol-trefi

Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid: fframwaith (Mawrth 2013)

Fframwaith Llywodraeth Cymru ar gyfer adfywio cymunedau yng Nghymru.

llyw.cymru/lleoedd-llewyrchus-llawn-addewid-fframwaith

Ein hymwelwyr

Strategaeth dwristiaeth: Partneriaeth ar gyfer twf (Mehefin 2013)

Strategaeth Llywodraeth Cymru i ddatblygu'r sector twristiaeth.

llyw.cymru/strategaeth-dwristiaeth-partneriaeth-ar-gyfer-twf

Baromedr Twristiaeth

Trosolwg o berfformiad y diwydiant a'r sector twristiaeth dros gyfnodau penodol yn y calendr.

llyw.cymru/baromedr-twristiaeth

Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi Llywodraeth Cymru: Ystadegau ac Ymchwil

Ystadegau ac ymchwil swyddogol ar Gymru.

llyw.cymru/ystadegau-ac-ymchwil

Gwlad Gysylltiedig

Fframwaith cynhwysiant digidol (Mawrth 2016)

Cynllun Llywodraeth Cymru i wneud yn siŵr fod pawb sydd am fynd ar-lein yn cael mynd ar-lein.

llyw.cymru/fframwaith-cynhwysiant-digidol

Cymru Ddigidol: cynllun cyflawni (Mawrth 2011)

Sut bydd Llywodraeth Cymru'n gwireddu'r nod o wneud Cymru'n wlad ddigidol.

llyw.cymru/cymru-ddigidol-cynllun

Cynllun gweithredu ffonau symudol (Hydref 2017)

Sut bydd Llywodraeth Cymru'n ehangu'r cysylltiad symudol.

llyw.cymru/cynllun-gweithredu-ffonau-symudol

Ein lle yn y byd

Planet Earth

earth.google.com/web/@52.2461433,-3.63246423,416.65369175a,1142468.16872925d,35y,14.93741184h,0t,0r

Rhanbarthau Amrywiol

Ystadegau Cryno ar gyfer Rhanbarthau Economaidd (2019)

Mae'r adroddiadau'n darparu ystadegau cryno ar bynciau allweddol i Gymru a phob un o dri rhanbarth yr FfDC.

llyw.cymru/ystadegau-cryno-ar-gyfer-rhanbarthau-economaidd-2019

Cronfeydd Ewropeaidd Cymru: Fframwaith Blaenoriaethau Economaidd

Canllaw sy'n rhoi cyd-destun buddsoddi ar gyfer rhoi rhaglenni'r UE ar waith yng Nghymru.

llyw.cymru/cronfeydd-ewropeaidd-cymru-fframwaith-blaenoriaethau-economaidd

Pobl, llefydd, dyfodol: diweddariad cynllun gofodol Cymru 2008

Cynllun gofodol Llywodraeth Cymru ar gyfer cynllunio lleol a chymunedol.

llyw.cymru/pobl-llefydd-dyfodol-diweddariad-cynllun-gofodol-cymru-2008

Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau – Bargeinion Dinesig ac Economïau Rhanbarthol Cymru (2017)

Adroddiad gan Bwyllgor ESS ar gynigion rhanbarthol a bargeinion dinesig a sut maen nhw'n ategu strategaethau economaidd Cymru a'r DU.

www.senedd.cynulliad.cymru/documents/s68161/Adroddiad.pdf

Newid yn yr Hinsawdd

Llywodraeth Cymru'n datgan ei bod yn argyfwng ar yr hinsawdd (Ebrill 2019)

llyw.cymru/llywodraeth-cymrun-datgan-ei-bod-yn-argyfwng-ar-yr-hinsawdd

Tueddiadau'r Dyfodol (2017)

Mae adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol yn nodi'r prif dueddiadau cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol, a diwylliannol a allai effeithio ar Gymru yn y dyfodol, yn ogystal â rhai o'r ffactorau a allai ddylanwadu ar gyfeiriad y tueddiadau hynny.

llyw.cymru/tueddiadaur-dyfodol-2017?_ga=

Ffyniant i bawb: Cymru carbon isel (2019)

Casgliad o 100 o bolisïau a chynigion a fydd yn ein helpu i gwrdd â'n cyllidebau carbon ar gyfer 2016-2020 a'n targedau lleihau allyriadau ar gyfer 2020.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-cymru-carbon-isel-cymru

Adnoddau Dŵr

Strategaeth ddŵr (Mai 2015)

Polisi Llywodraeth Cymu ar reoli, diogelu a gwella ansawdd ein dŵr a'n gwasanaethau dŵr.

llyw.cymru/strategaeth-ddwr?_ga=

Ynni Adnewyddadwy

Cynhyrchu Ynni yng Nghymru 2018 (2019)

Adroddiad sy'n nodi capasiti cynhyrchu ynni Cymru gan ddangos sut y mae wedi newid dros amser.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-10/cynhyrchu-ynni-chymru-2018.pdf

Targedau ynni adnewyddadwy: tystiolaeth (Gorffennaf 2019)

Data a dadansoddiad i gefnogi'r targedau a gynigir ar gyfer ynni adnewyddadwy.

llyw.cymru/targedau-ynni-adnewyddadwy-tystiolaeth

Twf Gwyrdd: ynni lleol (Gorffennaf 2015)

Gweledigaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer ynni lleol, yn esbonio sut gall cymunedau a busnesau ddefnyddio ynni adnewyddadwy lleol.

llyw.cymru/ynni-lleol-twf-gwyrdd-cymru

Arfordiroedd

Strategaeth genedlaethol ar gyfer rheoli perygl llifogydd ac erydu arfordirol (Tach 2011)

Strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer lleihau perygl llifogydd ac erydu arfordirol i gartrefi a busnesau.

llyw.cymru/strategaeth-rheoli-perygl-llifogydd-ac-erydu-arfordirol

Rheoli perygl llifogydd ac erydu arfordirol: addasu i'r newid yn yr hinsawdd (Rhagfyr 2017)

Cyngor Llywodraeth Cymru ar sut i ystyried effeithiau'r newid yn yr hinsawdd wrth baratoi prosiectau a strategaethau rheoli perygl llifogydd ac erydu arfordirol.

llyw.cymru/rheoli-perygl-llifogydd-ac-erydu-arfordirol-addasu-i-newid-yn-yr-hinsawdd

Teithio

Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (Ebrill 2008)

Mae'n amlinellu prif amcanion Llywodraeth Cymru ar gyfer gwella trafnidiaeth a sut i'w cyflawni.

llyw.cymru/strategaeth-drafnidiaeth

Cynllun cyllid trafnidiaeth cenedlaethol: diweddariad 2018

Y gwelliannau i drafnidiaeth y mae Llywodraeth Cymru wedi'u gwneud ers 2017 ac yn bwriadu eu gwneud yn y 2 flynedd nesaf.

llyw.cymru/cynllun-cyllid-trafnidiaeth-cenedlaethol-diweddariad-2018

Cynllun BusnesTrafnidiaeth Cymru 2018/19

Mae'r cynllun busnes hwn yn esbonio sut y byddwn yn datblygu Trafnidiaeth Cymru yng nghyfnod llythyr cylch gwaith Llywodraeth Cymru, o 1 Hydref 2018 i 31 Mawrth 2019.

tfw.wales/cy/thryloyw/publications

Agregau

Polisi Cynllunio Cymru (2018)

Mae Polisi Cynllunio Cymru yn disgrifio polisïau Llywodraeth ar gynllunio defnydd tir Cymru.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-02/polisi-cynllunio-cymru-rhifyn-10.pdf

Nodyn cyngor technegol mwynau (MTAN) 1: agregau (Mawrth 2004)

Canllaw Llywodraeth Cymru ar godi agregau.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-mwynau-mtan-1-agregau

Brexit

Paratoi Cymru i ymadael â'r UE

Cyngor i bobl, cyrff a sectorau ledled Cymru ar yr hyn sydd angen ei wneud i baratoi ar gyfer gadael yr UE. Bydd yn cael ei ddiweddaru'n gyson.

llyw.cymru/paratoi-cymru

Tai fforddiadwy

Darparu mwy o gartrefi yng Nghymru: argymhellion (Ionawr 2014)

Adroddiad gan y Tasglu Cyflenwad Tai ar ffyrdd i gynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy.

llyw.cymru/darparu-mwy-o-gartrefi-yng-nghymru-argymhellion

Adolygiad annibynnol o'r cyflenwad tai fforddiadwy: adroddiad (Mai 2019)

Adroddiad annibynnol yn argymell sut i gynyddu'r cyflenwad o dai fforddiadwy a gwella'u hansawdd.

llyw.cymru/adolygiad-annibynnol-or-cyflenwad-o-dai-fforddiadwy-adroddiad

Yr angen a'r galw am dai: ar sail 2018 (Ionawr 2019)

Erthygl Ystadegol gan Lywodraeth Cymru sy'n nodi amcangyfrifon 2018 o'r angen am dai ychwanegol yng Nghymru o 2018-29 i 2037-38.

llyw.cymru/angen-ar-galw-am-dai-sail-2018

Amcangyfrifon o'r angen am dai yng Nghymru fesul deiliadaeth: ar sail 2018 (Mehefin 2019)

Erthygl Ystadegol gan Lywodraeth Cymru sy'n nodi amcangyfrifon 2018 o'r angen am dai ychwanegol yng Nghymru o 2018-29 i 2037-38 fesul deiliadaeth.

llyw.cymru/amcangyfrifon-or-angen-am-dai-yng-nghymru-fesul-deiliadaeth-sail-2018

Adran 4 – Dewisiadau Strategol a Gofodol: Strategaeth Ofodol yr FfDC

Mae Adran 4 yn disgrifio strategaeth ofodol yr FfDC a'r 15 o bolisïau strategol fydd yn cael eu cymhwyso ar lefel Cymru gyfan. Mae Adran 4 wedi'i rhannu'n dair rhan – mae'n nodi lle yng Nghymru y dylai twf ddigwydd; sut y dylid cynllunio a rheoli twf; a sut y dylem ddarparu pŵer a gwres i lefydd gan ddefnyddio ynni adnewyddadwy a rhwydweithiau gwresogi ardal.

Rydym wedi rhestru'r dystiolaeth isod y seiliwyd yr adran hon arni.

Fel yr esboniwyd ar ddechrau'r ddogfen hon, rydym wedi nodi hefyd y cysylltiadau rhwng polisïau'r FfDC a Pholisi Cynllunio Cymru. Nid yw'r FfDC yn ailadrodd PCC ac nid yw'n diffinio egwyddorion allweddol nac yn gwneud datganiadau polisi sydd eisoes wedi'u nodi yn PCC. Mae'n bwysig cofio hynny wrth ddarllen yr FfDC. Os nad yw'r FfDC yn cyfeirio at bwnc, nid yw hynny'n golygu nad yw'r pwnc hwnnw'n un pwysig nac nad yw'n destun polisi cynllunio. Gall olygu bod PCC eisoes yn ymdrin ag e ac nad oes agwedd ofodol iddo y mae angen i'r FfDC ymdrin â hi.

Y Strategaeth Ofodol

Papur esboniadol – Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

Amcan y strategaeth ofodol yw cefnogi'r lleoedd sydd eisoes yn bod yng Nghymru a chreu'r amodau iddyn nhw allu tyfu, datblygu a gwella. Seilir y strategaeth ar y trafod a fu wrth ddechrau paratoi'r FfDC a'r ymgynghori ar yr Opsiwn a Ffefrir. Mae'r papur esboniadol hwn yn rhestru'r ffynonellau gwybodaeth a data a'n helpodd i bennu manylion y strategaeth ofodol.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Polisïau 1-3 – Twf Trefol Cynaliadwy, Cefnogi Canol Trefol a Buddsoddi Cyhoeddus, Adeiladau Cyhoeddus a Thir Cyhoeddus

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae PCC yn gwneud 'creu lleoedd' yn ganolog i'r system gynllunio, gyda'r nod o greu lleoedd cynaliadwy sy'n gwneud cyfraniad positif at les pobl (Pennod2). Mae'r FfDC, sy'n adeiladu ar hyn ac yn cynnig y dylid canolbwyntio twf yn ein trefi mawr a'n dinasoedd, a hynny mewn ffordd sy'n cynnal gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus da.

Mae'n nodi'r angen i lywio twf trefol er mwyn cefnogi trefi a dinasoedd sy'n gywasgedig ac sydd â datblygiadau defnydd cymysg dwysedd uwch mewn lleoliadau hygyrch.

Mae'r FfDC yn adlewyrchu hefyd ein polisi yn PCC o roi 'canol trefi'n gyntaf' (Adran 4.3) i ganolbwyntio gweithgarwch, gan gynnwys buddsoddi gan Lywodraeth Cymru a'r sector cyhoeddus, yng nghanol ein trefi a'n dinasoedd, sef y mannau mwyaf cynaliadwy ar gyfer datblygiadau newydd.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Mae TAN 4: Datblygiad Manwerthol a Masnachol (2016) yn pennu nodau Llywodraeth Cymru:

- Hyrwyddo canolfannau manwerthu a masnachol trefol a gwledig fel y lleoliadau mwyaf cynaliadwy i fyw, gweithio, siopa, cymdeithasu a chynnal busnes ynddynt.
- Cynnal a gwella bywiogrwydd, hyfywedd a dengarwch canolfannau manwerthu a masnachol.
- Gwella mynediad at, ac o fewn, canolfannau manwerthu a masnachol drwy bob math o drafnidiaeth, yn enwedig cerdded, beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-4-datblygiad-manwerthol-masnachol

Mae TAN 12: dylunio (2016) yn nodi ymrwymiad Llywodraeth Cymru i ymgorffori dyluniadau da o fewn yr amgylchedd adeiladog a naturiol a cheir ynddo ganllawiau i helpu penderfynwyr ledled Cymru i ddeall pwysigrwydd dylunio da a sut i'w gyflawni.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-12-dylunio

Mae TAN 18: Trafnidiaeth (2007) am weld integreiddio cynlluniau defnydd tir a datblygu seilwaith trafnidiaeth. Mae'n hyrwyddo ymdrechion i leihau'r angen i deithio a rhoi mwy o ddewis o ddulliau teithio heblaw'r car preifat. Mae'n hyrwyddo hygyrchedd cymharol yn hytrach na sicrhau bod pawb yn gallu teithio i bobman.

Mae'r FfDC yn integreiddio'r polisïau pwnc hyn i ddarparu fframwaith ar gyfer y system gynllunio i wneud trefi a dinasoedd yn fwy cywasgedig ac i gefnogi canol trefi, cynnal gwasanaethau trafnidiaeth gyhoeddus da a gwella lles pobl. Mae'r FfDC yn rhoi cyfeiriad hefyd ar gyfer cyfleusterau gwasanaethau cyhoeddus, buddsoddi cyhoeddus, adeiladau cyhoeddus a thir cyhoeddus newydd.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-18-trafnidiaeth

Tystiolaeth Allweddol

Ffyniant i Bawb: y Strategaeth Genedlaethol (2017)

Strategaeth drosfwaol Llywodraeth Cymru sy'n codi'r ymrwymiadau allweddol yn ein Rhaglen Lywodraethu, Symud Cymru Ymlaen ac yn eu rhoi mewn cyd-destun tymor hir gan ddangos sut maen nhw'n ategu gwaith gwasanaethau cyhoeddus ehangach Cymru i osod y sylfeini ar gyfer sicrhau ffyniant i bawb.

Nodau Llywodraeth Cymru yn Ffyniant i Bawb yw lleihau allyriadau carbon, hyrwyddo teithio llesol, annog pobl i fod yn fwy actif, cynnal cyfleusterau lleol a chael y gorau o'n gwariant ar drafnidiaeth gyhoeddus.

Mae'r FfDC yn fframwaith ar gyfer y system gynllunio i siapio lleoedd a thwf trefol er mwyn gwireddu'r nodau hyn.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-y-strategaeth-genedlaethol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi yma yn nhabl B-29 i B-32, grwpiau polisi 1 a 2.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi yma.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 4 – Cefnogi Cymunedau Gwledig

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Canllaw polisi cynllunio ar gyfer pob math o ddatblygu gwledig ac yn cefnogi cydnerthedd a'r gallu i addasu er sicrhau newid cymdeithasol ac economaidd.

Yn cefnogi datblygu newydd mewn aneddiadau sy'n hygyrch i deithio llesol a thrafnidiaeth gyhoeddus, ac yn coleddu egwyddorion cenedlaethol dros greu lleoedd cynaliadwy.

Yn cefnogi datblygiad amaethyddol ac arallgyfeirio.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

TAN 6: Cynllunio ar gyfer Cymunedau Gwledig Cynaliadwy (2010)

- Yn hyrwyddo economi wledig gref i gynnal cymunedau gwledig cynaliadwy a byrlymus.
- Yn annog Awdurdodau Cynllunio Lleol i fabwysiadu ymagwedd gadarnhaol at ddatblygu ardaloedd gwledig a darparu safleoedd a pholisi sy'n seiliedig ar feini prawf o blaid cyflogaeth a thai fforddiadwy yn eu cynlluniau datblygu.
- Yn cefnogi arallgyfeirio yng nghefn gwlad (gan gynnwys ar ffermydd) i greu cyfleoedd gwaith, cynyddu ffyniant a lleihau'r angen i deithio.
- Yn annog datblygu hunangyflogaeth a micro-fusnesau, a seilwaith cyfathrebu newydd sy'n hanfodol i gefnogi twf economaidd cymunedau a busnesau.
- Yn diffinio Anheddau Mentrau Gwledig er mwyn i weithwyr mentrau gwledig (gan gynnwys ffermwyr newydd) allu byw ger neu yn y gweithle.
- Yn annog Awdurdodau Cynllunio Lleol i fabwysiadu ymagwedd gadarnhaol at gynigion sy'n gwella hyfywedd, hygyrchedd neu werth cymunedol gwasanaethau a chyfleusterau sy'n bod eisoes, fel siopau, swyddfeydd post a thafarndai gwledig.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-6-cynllunio-ar-gyfer-cymunedau-gwledig-cynaliadwy

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN) Eraill

TAN 23 Datblygu Economaidd (2014)
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-23-datblygu-economaidd

TAN 13 Twristiaeth (1997)
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-13-twristiaeth

TAN 16 Chwaraeon a Hamdden (2009)
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-16-chwaraeon-hamdden-mannau-agored

TAN 20 Y Gymraeg (2017)
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-20-cynllunio-ar-gymraeg

TAN 4 Canolfannau manwerthol a Masnachol (2016)
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-4-datblygiad-manwerthol-masnachol

TAN 24:Yr Amgylchedd Hanesyddol (2017)
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-24-yr-amgylchedd-hanesyddol

TAN 5: Cynllunio a Chadwraeth Natur (2009)
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-5-cynllunio-chadwraeth-natur

Tystiolaeth Allweddol

Ffyniant i Bawb: y Cynllun Gweithredu ar yr Economi (Mawrth 2019)

Yn hyrwyddo twf economi gynhwysol sy'n lledaenu cyfleoedd a lles ac sy'n cyfrannu at gynnal y Strategaeth Genedlaethol: Ffyniant i Bawb.

- Yn cefnogi twf a datblygiad yr economi wledig.
- Yn cydnabod pwysigrwydd yr economi sylfaen mewn ardaloedd gwledig, yn enwedig y diwydiannau bwyd a thwristiaeth ac y mae wedi ymrwymo i helpu ardaloedd gwledig i arallgyfeirio ac i helpu busnesau â'u hanghenion.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-02/ffyniant-i-bawb-y-cynllun-gweithredu-ar-yr-economi.pdf

FfDC: astudiaeth o ranbarthau ac ardaloedd gwledig (13 Mawrth 2019)

- Yn edrych ar ardaloedd gwledig ac yn datblygu tystiolaeth i fwydo polisïau'r FfDC, ac yn nodi problemau a meysydd gofodol y dylai polisïau'r FfDC ganolbwyntio arnyn nhw.

Casgliadau'r astudiaeth

- Nid oes angen fawr fwy nag y mae'r system gynllunio eisoes yn ei gynnig o ran polisïau cynllunio penodol ar gyfer cefn gwlad.
- Gall yr FfDC helpu'r system gynllunio i gefnogi datblygiad a chanlyniadau positif mewn ardaloedd gwledig.
- Dylai trafnidiaeth gynaliadwy gysylltu tai ac aneddiadau newydd gwledig â chyfleusterau, gwasanaethau a chyflogaeth.
- Diffinio ardaloedd twf ac ystyried darparu seilwaith ar lefel cenedlaethol a rhanbarthol i gefnogi datblygu cynaliadwy.
- Dylid cysylltu asedau twristiaeth, yr amgylchedd naturiol a chyrchfannau ymwelwyr â mathau cynaliadwy o drafnidiaeth.
- Hyrwyddo a diogelu'r Gymraeg a nodi meysydd a pholisïau blaenoriaeth i gefnogi'r nod hwn.
- Dylid rhoi blaenoriaeth i seilwaith digidol mewn ardaloedd gwledig i helpu pobl i weithio gartref, cydlyniant y gymuned, addysg ar-lein a lleihau'r angen i deithio.
- Dylid cysylltu cyfleoedd economaidd mewn ardaloedd gwledig â seilwaith a chreu lle, gan gysylltu cymunedau a chyfleusterau addysg ag ardaloedd gwaith.
- Dylai seilwaith cludiant gysylltu pobl â safleoedd a gwasanaethau pwysig a dylid diogelu'r rhwydwaith at y dyfodol trwy ddarparu seilwaith cerbydau trydan.
- Dylid mynd i'r afael â datblygu ynni mewn ffordd integredig, a rhoi ystyriaeth i anghenion y gymuned leol, capasiti'r grid, hygyrchedd ac ystyriaethau rheoli tir.

- Dylai'r system gynllunio annog agwedd hyblyg at y diwydiant amaeth a'i ddatblygiad, a galluogi ffurfiau priodol o arallgyfeirio gwledig.

llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-astudiaeth-o-ranbarthau-ac-ardaloedd-gwledig

Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol (2017)

Yn trafod tueddiadau heddiw ac yfory sy'n effeithio ar Gymru. Yn ymdrin â phynciau fel poblogaeth, economi, newid yn yr hinsawdd, ynni, cludiant, tlodi, cyfathrebu a thechnoleg y dyfodol.

Prif bwyntiau

- Rhagwelir y bydd poblogaeth Cymru'n cynyddu 5% dros yr 20 mlynedd nesaf.
- 8 mlynedd o wahaniaeth yn nisgwyliad oes rhwng yr ardaloedd mwyaf a lleiaf difreintiedig, a 18 mlynedd o wahaniaeth ym mywyd iach.
- Rhagwelir y bydd nifer yr aelwydydd yng Nghymru'n tyfu'n gynt na'r boblogaeth.
- Effeithir ar GVA Cymru gan ffactorau demograffig a diffyg 'mas economaidd'.
- Potensial heb ei ddefnyddio o ran cynhyrchu ynni, gan gynnwys ynni adnewyddadwy.
- Seilwaith band eang yn gwella ond heriau daearyddol o hyd.
- Cerbydau preifat fydd y prif ddull teithio o hyd yn y tymor byr i ganolig.
- Y newid yn yr hinsawdd yn peryglu seilwaith - llifogydd yw'r risg tymor hir fwyaf.
- Bioamrywiaeth a chynefinoedd Cymru o dan bwysau cynyddol.
- Yr angen am dai ar gynnydd gan fod nifer yr aelwydydd yn cynyddu'n gynt na'r eiddo sydd ar gael.
- Mae lefelau tlodi ychydig yn uwch yng Nghymru nac yn y DU.
- Nifer y siaradwyr Cymraeg wedi cwympo ond nifer y siaradwyr llai rhugl ar gynnydd.
- Gallai Brexit gael effaith arwyddocaol ac amrywiol ar Gymru.
- Gallai cynnydd technolegol yn y dyfodol fel AI ac awtomateiddio effeithio ar strwythur yr economi gan beryglu swyddi a lles.
- Gallai datblygiadau mewn technolegau domestig, cludiant ac ynni weddnewid ymddygiad pobl.

llyw.cymru/sites/default/files/statistics-and-research/2018-12/170505-future-trends-report-2017-cy.pdf

Digwyddiadau Ymgysylltu'r FfDC – Ionawr/Chwefror 2017

Cafodd y digwyddiadau eu trefnu i godi ymwybyddiaeth am yr FfDC, i gasglu barn am y pynciau dan sylw, tynnu sylw at y Cais am Dystiolaeth a Phrosiectau, a rhoi cyfle i bobl holi cwestiynau.

- dylai'r FfDC ganolbwyntio ar dwristiaeth fel cyfle economaidd allweddol i Gymru gyfan
- rhaid i'r FfDC gynnig gweledigaeth a strategaeth ar gyfer yr economi wledig, gan gefnogi amaeth a choedwigaeth. Dylai cydnerthedd cefn gwlad fod yn thema allweddol. Dylai gydnabod y bydd angen atebion gwahanol ar rai materion
- dylai'r FfDC gefnogi twf sy'n creu gyrfaoedd ac nid swyddi'n unig, yn enwedig yng nghefn gwlad Cymru lle mae llawer o bobl ifanc yn gadael i ddilyn gyrfa
- dylai'r FfDC gefnogi'r Gymraeg a chyfleoedd economaidd yn yr ardaloedd Cymraeg. Pobl yn gadael i chwilio am waith yw un o'r problemau mwyaf sy'n wynebu'r iaith
- dylai'r FfDC gefnogi'r sector amaeth ac ymateb i heriau Brexit. Daw arallgyfeirio yng nghefn gwlad yn bwnc llosg a rhaid paratoi ar ei gyfer

- rhaid i'r FfDC helpu i greu sylfaen econonomaidd i'r Canolbarth.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-08/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-digwyddiadau-ymgysylltu-ionawr-chwefror-2017-cofnod-o-ddigwyddiadau.pdf

Prif Faterion, Opsiynau ac Opsiwn a Ffefrir y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol – Crynodeb Ymgynghori, Meh 2019

Cafodd yr ymgynghoriad ar 'Prif Faterion, Opsiynau a'r Opsiwn a Ffefrir' yr FfDC ei gynnal rhwng 30 Ebrill a 23 Gorffennaf 2018. Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi'r ymatebion i'r ymgynghoriad, ymateb Llywodraeth Cymru a'r camau nesaf.

Ymatebion i'r ymgynghoriad

- Yr angen am feini prawf i ddiffinio 'gwledig'.
- Codwyd pryderon ynghylch agweddau penodol ar amcanion yr Opsiwn a Ffefrir, gan gynnwys yr angen i gryfhau'r cyfeiriadau at gefn gwlad Cymru.
- Pryderon ynghylch y ffordd y mae ardaloedd gwledig yn cael eu trin o'u cymharu ag ardaloedd trefol, yn enwedig bod economïau ardaloedd gwledig yn cael yr un cyfle i ddatblygu â'r trefol.
- Mae angen agenda lawn ar gefn gwlad Cymru i ymateb i oblygiadau Brexit a'r newid yn yr hinsawdd.

Ymateb Llywodraeth Cymru

- Er mwyn mynd i'r afael â dyfodol ardaloedd gwledig a rôl y system gynllunio, rhoddir ystyriaeth i'r gwahaniaethau rhwng y gwledig a'r trefol, gweithgarwch economaidd, mynediad at wasanaethau a chyfleusterau, trafnidiaeth, cysylltedd digidol, tai a swyddi.

- Cynigir amgáu nifer o nodiadau esboniadol gyda'r FfDC i roi cefndir y dystiolaeth a ddefnyddir i'n helpu i'w baratoi.

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-06/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-crynodeb-o-ymatebion.pdf

Papur Esboniadol

Ardaloedd Gwledig

Cafodd y papur esboniadol ei baratoi i gynorthwyo darllenwyr yr FfDC drafft i ddeall sut mae'n ceisio ymdrin â materion gwledig ar draws Cymru, a thynnir sylw at y dystiolaeth allweddol sydd wedi llywio'r cynllun.

llyw.cymru/ardaloedd-gwledig-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig a'r Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi yma yn nhablau B-29 i B-32, grwpiau polisi 1 a 2.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad asesiad rheoliadau cynefinoedd, FfDC drafft:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 5 – Cyflenwi Cartrefi Fforddiadwy

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae thema Actif a Chymdeithasol PCC yn ymdrin â thai, gan gynnwys tai fforddiadwy ac yn cydnabod bod tai fforddiadwy o ansawdd da yn sylfaenol i allu byw'n dda a daw ag amrywiaeth o fanteision o ran iechyd, dysgu a ffyniant.

Mae PCC yn fframwaith ar gyfer helpu i ddarparu tai. Mae'n gofyn i awdurdodau cynllunio, trwy'r Cynllun Datblygu Lleol (CDLl) a'r Cynllun Datblygu Strategol (CDS), sefydlu a monitro'r modd yr atebir y gofyn am dai, gan gynnwys tai fforddiadwy, dros gyfnodau'r cynlluniau.

Mae Adran 4.2.24 PCC yn datgan fod angen y gymuned am dai fforddiadwy yn ystyriaeth berthnasol y mae'n rhaid ei hystyried wrth ffurfio polisïau cynlluniau datblygu ac mae'n rhoi diffiniad clir hefyd o dai fforddiadwy ar gyfer y system gynllunio.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

TAN 2: Cynllunio a Thai fforddiadwy

Mae cynllunio defnydd tir yn un o'r mecanweithiau y gellir ei ddefnyddio i ddarparu tai fforddiadwy. Mae'r TAN yn ganllaw ymarferol ar rôl y system gynllunio yn hyn o beth. Mae'n diffinio tai fforddiadwy at bwrpas cynllunio ac yn rhoi cyngor i awdurdodau cynllunio lleol ar sut i bennu beth sy'n fforddiadwy. Pwysleisir yr angen i gydweithio, gan gynnwys y gofyn i awdurdodau tai a chynllunio lleol asesu'r farchnad dai leol (LHMA) ar y cyd â rhanddeiliaid allweddol.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-09/tan2-cynllunio-tai-fforddiadwy.pdf

TAN 6: Cynllunio ar gyfer Cymunedau Gwledig Cynaliadwy

Mae'r TAN yn rhoi arweiniad ar sut y gall y system gynllunio gyfrannu at ddarparu tai fforddiadwy a chynaliadwy yng nghefn gwlad (Adran 4.2).

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-09/tan6-cymunedau-gwledig-cynaliadwy.pdf

Tystiolaeth Allweddol

Ffyniant i Bawb: y strategaeth genedlaethol (2017)

Strategaeth drosfwaol Llywodraeth Cymru sy'n codi'r ymrwymiadau allweddol yn ein Rhaglen Lywodraethu, Symud Cymru Ymlaen ac yn eu rhoi mewn cyd-destun tymor hir gan ddangos sut maen nhw'n ategu gwaith gwasanaethau cyhoeddus ehangach Cymru i osod y sylfeini ar gyfer sicrhau ffyniant i bawb.

Mae'r strategaeth genedlaethol yn datgan fod tai yn un o'r pum maes blaenoriaeth all wneud y cyfraniad mwyaf o bosibl at ffyniant a lles tymor hir. Mae'r strategaeth yn amlinellu'r nod y dylai pawb fyw mewn cartref sy'n diwallu ei anghenion ac sy'n cefnogi bywyd iach, llwyddiannus a ffyniannus. Tai o ansawdd da yw conglfaen cymunedau da, sy'n rhoi'r sail i unigolion a theuluoedd ffynnu ym mhob agwedd ar eu bywydau. Dywed y bydd Llywodraeth Cymru yn:

- cyrraedd y targed o ddarparu 20,000 o gartrefi fforddiadwy newydd erbyn 2021, a sicrhau bod mwy o gartrefi ar gael i'w rhentu am brisiau fforddiadwy ledled Cymru
- gweithio gydag awdurdodau lleol i ddechrau adeiladu tai cyngor ar raddfa a chyflymder na welwyd mo'u tebyg ers degawdau
- cysylltu tai newydd â datblygiadau seilwaith mawr newydd.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-y-strategaeth-genedlaethol

Amcangyfrif o'r angen am dai yng Nghymru ar lefel genedlaethol a rhanbarthol (ar sail 2018)

Mae Llywodraeth Cymru wedi amcangyfrif yr angen am dai dros gyfnod o 20 mlynedd hyd at 2037/38 (canol blwyddyn i ganol blwyddyn). Mae'r ffigurau ar gael ar lefel genedlaethol a'r tri rhanbarth economaidd (Gogledd/Canolbarth a De-orllewin/De-ddwyrain).

Am y 5 mlynedd gyntaf, mae'r amcangyfrifon wedi'u rhannu hefyd yn Dai'r Farchnad (perchen-feddianwyr a'r sector rhentu preifat) a thai fforddiadwy (rhentu cymdeithasol a chanolradd).

Mae amcangyfrif yr angen am dai yn y dyfodol yn hanfodol wrth ddatblygu cynlluniau a strategaethau ar lefel genedlaethol, rhanbarthol a lleol. Mae amcangyfrifon Llywodraeth Cymru o'r angen am dai yn rhan o'r sylfaen dystiolaeth sy'n llywio'r broses o ddatblygu gofynion tai rhanbarthol a lleol a bydd angen iddynt ystyried polisïau cenedlaethol, rhanbarthol a lleol ac ystyriaethau ymarferol er mwyn llunio barn ar lefel y tai sydd ei hangen a'r hyn y gellir ei ddarparu mewn ardal.

Ar gyfer y pum mlynedd gyntaf (2018/19 to 2022/23) mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cyhoeddi amcangyfrifon o'r angen am dai (ar lefel genedlaethol a rhanbarthol) a'u rhannu'n ddau fath o ddeiliadaeth:

- Tai'r farchnad (y sector perchen-feddianwyr a rhentu preifat).
- Tai fforddiadwy (rhentu cymdeithasol a chanolradd).

Mae'r amcangyfrifon o'r angen am dai wedi llywio penderfyniadau ynghylch polisi tai yn y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC) a'r ffocws ar wneud mwy i ymateb i'r angen a welir am dai fforddiadwy.

Yr angen a'r galw am dai: ar sail 2018

llyw.cymru/angen-ar-galw-am-dai-sail-2018

Amcangyfrifon o'r angen am dai yng Nghymru yn ôl deiliadaeth (ar sail 2018)

llyw.cymru/sites/default/files/statistics-and-research/2019-06/amcangyfrifon-or-angen-am-dai-yng-nghymru-fesul-deiliadaeth-sail-2018_0.pdf

Adolygiad annibynnol o'r cyflenwad o dai fforddiadwy: adroddiad

Pwrpas yr adolygiad oedd edrych ar y trefniadau diweddaraf ar gyfer datblygu tai fforddiadwy a gwneud argymhellion ar gyfer newidiadau fydd yn arwain at gynyddu'r cyflenwad a gwella'r ddarpariaeth gan ddefnyddio'r adnoddau sydd ar gael.

Mae'r adolygiad yn datgan fod polisi a phenderfyniadau da ynghylch cyflenwi tai fforddiadwy yn dibynnu ar y data gorau posibl am yr angen a'r galw am dai. Cafodd Llywodraeth Cymru ei chanmol am weld fwrw ati ac asesu'r angen cenedlaethol a rhanbarthol am dai.

llyw.cymru/adolygiad-annibynnol-or-cyflenwad-o-dai-fforddiadwy-adroddiad

Papur Esboniadol

Angen o ran tai

Cafodd y papur esboniadol ei baratoi i gynorthwyo darllenwyr yr FfDC drafft i ddeall sut mae'r FfDC Drafft yn ceisio ymdrin â materion tai ar draws Cymru, a thynnir sylw at y dystiolaeth allweddol sydd wedi cyfarwyddo elfennau tai'r cynllun.

llyw.cymru/yr-angen-am-dai-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi yma yn nhablau B-33 a B-34, grwp polisi 3.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 6 – Cynllunio mewn Parthau Gweithredu ar Ffonau Symudol

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
8. mewn lleoedd â seilwaith digidol o'r radd flaenaf.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae PCC o blaid datblygu seilwaith telathrebu modern a chyflym lle bo'i angen i ddiwallu anghenion economaidd a chymdeithasol, ond gan ddibynnu ar y dirwedd a'r amwynderau.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

TAN 19 Telathrebu (2002)

Mae'r cyngor hwn yn ystyried twf y diwydiant a thechnoleg telathrebu, y gofyn cymdeithasol ac economaidd newydd o ran cyfathrebu a pholisïau amgylcheddol Llywodraeth Cymru.

Mae'r cyngor yn diffinio terminoleg cyfathrebu, yn nodi'r hyn y dylai'r cynllun datblygu fynd i'r afael ag e ac yn disgrifio trefniadau rheoli

datblygiad ac ystyriaethau amgylcheddol wrth asesu ceisiadau am gymeradwyaeth ymlaen llaw a chaniatâd cynllunio.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-19-telathrebu

Tystiolaeth Allweddol

Ffyniant i Bawb: y Cynllun Gweithredu ar yr Economi (Mawrth 2019)

Mae'n hyrwyddo twf economi gynhwysol sy'n lledaenu cyfle a lles tra'n cyfrannu at gynnal y Strategaeth Genedlaethol: Ffyniant i Bawb.

- Yn cefnogi gwella'r cysylltedd a'r cwmpas symudol (gan gynnwys 5G) er lles yr economi leol, ond gan gydnabod bod angen diogelu'n tirwedd.
- Yn cefnogi gweithio â chwmnïau symudol ac Ofcom i ddod ag atebion blaengar i ardaloedd gwledig, yn enwedig lle bo'r ddaearyddiaeth yn achosi problemau.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-02/ffyniant-i-bawb-y-cynllun-gweithredu-ar-yr-economi.pdf

Cynllun gweithredu ffonau symudol (Hydref 2017)

Mae'r cynllun yn dangos sut y gweithiwn â'r diwydiant ffonau symudol ac Ofcom i wella'r cysylltiadau telathrebu i ddiwallu anghenion pobl a busnesau yng Nghymru.

- Yn cynnwys camau allweddol i weld faint o ymyrraeth gyhoeddus sydd ei hangen i lenwi'r bwlch mewn ardaloedd lle ceir cysylltiad telathrebu gwael os o gwbl.
- Wedi arwain at ymchwil i nodi lle gellid sefydlu Ardaloedd Gweithredu Symudol ledled Cymru.

llyw.cymru/cynllun-gweithredu-ffonau-symudol

Digwyddiadau Ymgysylltu'r FfDC – (Ionawr/Chwefror 2017)

Cafodd y digwyddiadau eu trefnu i godi ymwybyddiaeth am yr FfDC, i gasglu barn am y pynciau dan sylw, tynnu sylw at y Cais am Dystiolaeth a Phrosiectau, a rhoi cyfle i bobl holi cwestiynau.

Dylai'r FfDC gydnabod:

- rhaid mynd i'r afael â chysylltiadau symudol a band eang gwael mewn ardaloedd gwledig
- a hwyluso seilwaith digidol cyflym a dibynadwy i gefnogi economi ddeinamig
- gall band eang leihau'r angen i deithio (gan gael effeithiau da o ran tagfeydd a llygredd); cynyddu cynhyrchiant; cefnogi trefniadau gweithio hyblyg; lleihau'r ymdeimlad o fod yn ynysig
- gall band eang wella mynediad at wasanaethau, diwylliant ac adloniant. Mae cymunedau heb gysylltiadau da yn llai deniadol i bobl fyw ynddyn nhw
- mae twristiaid yn disgwyl cysylltiadau symudol a band eang
- rhaid i'r system gynllunio ymateb i dechnoleg gyfathrebu newydd a'i manteision i Gymru gyfan.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-08/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-digwyddiadau-ymgysylltu-ionawr-chwefror-2017-cofnod-o-ddigwyddiadau.pdf

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig acAsesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-35 a B-36, grŵp polisi 4.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 7 – Cerbydau Allyriadau Isel Iawn

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Bydd yr FfDC yn bwrw ymlaen â'r gwaith adeiladol rydym wedi'i wneud o ran gwefru ceir trydan ym Mholisi Cynllunio Cymru, sy'n gofyn am seilwaith gwefru mewn datblygiadau annomestig (Adran 4.1).

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Ffyniant i bawb: Cymru Carbon Isel (2019)

Yn disgrifio camau Llywodraeth Cymru i hybu datgarboneiddio.

Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwymo i weithio â Llywodraeth y DU, awdurdodau lleol, y sector ynni a busnesau i gynllunio a darparu seilwaith gwefru cerbydau trydan. Mae'r FfDC yn cefnogi'r ymrwymiadau hyn i weld mwy o bobl yn gyrru cerbydau trydan ac isel eu hallyriadau.

llyw.cymru/cynllun-cyflawni-carbon-isel

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-36 a B-37, grŵp polisi 5.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 8 – Fframwaith Strategol ar gyfer Gwella Bioamrywiaeth a Chryfhau Ecosystemau

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw…

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd I'r arfael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun I dwf cynaliadwy
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae gan PCC bolisi cynhwysfawr o ran bioamrywiaeth, tirwedd, seilwaith gwyrdd a chreu lleoedd:

Asesu manteision cynaliadwy datblygu (2.21-2.23); Dylunio (3.7-3.10. 3.14) Lleoedd Iachach (3.19-3.24); Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy (3.30-3.33); Creu Lleoedd mewn Ardaloedd Gwledig (3.34-3.35); Y Tir Gorau a Mwyaf Amlbwrpas (3.54-3.55); Rheoli Ffurf Aneddiadau (3.60-3.74); Cyfleusterau Cymunedol (4.4); Mannau Hamddena (4.5) Twristiaeth (5.5); Economi Wledig (5.6); Diogelu Nodweddion a Phriodoleddau Arbennig Lleoedd (5.14.35-5.14.41); Adfer ac ôlofal (5.14.50-5.14-55); Seilwaith Gwyrdd (6.6); Tirwedd (6.3), Bioamrywiaeth a Rhwydweithiau Ecolegol (6.4); Ardaloedd Arfordirol (6.5.3-8, 6.5.12-13, 6.5.17-20); Dŵr (6.6.5-6, 6.6.14-19); Ansawdd Aer a Seinwedd (6.7.8, 6.7.10, 6.7.12, 6.7.16-18, 6.7.25); Dadrisgio (6.9.3, 6.9.8-9).

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

TAN 5 cynllunio a chadwraeth natur
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-5-cynllunio-chadwraeth-natur

TAN 16: chwaraeon hamdden mannau agored
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-16-chwaraeon-hamdden-mannau-agored

TAN 15: datblygu a pherygl llifogydd
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-15-datblygu-pherygl-llifogydd

TAN 14: cynllunio'r arfordir
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-14-cynllunior-arfordir

Tystiolaeth Allweddol

Polisi Adnoddau Naturiol 2017

Yn ôl Deddf Amgylchedd (Cymru), rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi Polisi Adnoddau Naturiol (NRP) a chymryd pob cam rhesymol i roi'r NRP ar waith ac annog eraill i gymryd camau tebyg.

Y tair blaenoriaeth genedlaethol ar gyfer rheoli adnoddau naturiol yn ôl y Polisi Adnoddau Naturiol yw:

- Cynnig atebion sy'n seiliedig ar natur.
- Cynhyrchu mwy o ynni adnewyddadwy a defnyddio adnoddau'n fwy effeithlon.
- Rheoli ar sail lle.

Amcan y polisïau a'r camau yw cryfhau'n hecosystemau trwy reoli ar sail lle a natur.

Mae hynny'n golygu diogelu bioamrywiaeth a manteisio ar gyfleoedd i greu ac adfer cynefinoedd i liniaru effeithiau hinsawdd sy'n newid ac addasu iddynt, rheoli tir a dŵr yn well a darparu mwy o seilwaith gwyrdd ym mhob math o leoedd yng Nghymru.

Ar y cyd â'r polisi presennol yn PCC, gall yr FfDC gyfrannu at wyrdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth a chryfhau rhwydweithiau ecolegol trwy:

- Ddiogelu safleoedd dynodedig ac asedau bioamrywiaeth rhag effeithiau sy'n gwanhau cydnerthedd rhwydweithiau ecolegol – gan gynnwys yr elfennau sy'n sail iddynt a dylid ceisio eu cryfhau ymhellach (eu nodweddion e.e. gwella amrywiaeth a chysylltedd trwy ddylunio).
- Cysylltu cynefinoedd (pob math), un wrth y llall, ac annog creu ac adfer cynefinoedd trwy fecanweithiau fel lleiniau clustogi, coridorau a cherrig llamu.
- Diogelu safleoedd dynodedig ac asedau bioamrywiaeth trwy leihau effeithiau datblygu o safbwynt cymdeithasol, economaidd, diwylliannnol ac ecolegol ehangach. Mae hyn yn golygu rheoli datblygiadau mewn ffordd integredig er mwyn esgor ar fanteision niferus, gan gynnwys y rheini a ddaw trwy reoli ar sail natur fel seilwaith gwyrdd ond gan gynnwys hefyd hybu dewisiadau ynghylch defnyddio adnoddau'n effeithiol ac iechyd a lles unigolion a chymunedau.

Mae ein tiweddau naturiol (Parciau Cenedlaethol, AHNE, Llwybr Arfordir Cymru) yn atyniadau ac asedau pwysig i ymwelwyr hefyd, ac yn rhan bwysig o economi Cymru. Mae tirweddau'n rhan hanfodol o atebion sy'n seiliedig ar le ac ar natur. Mae gan bob lle ei rinweddau, cyfleoedd a swyddogaethau unigryw y mae PCC yn eu cydnabod ac y bydd CNC yn eu hystyried wrth ddatblygu datganiadau ardal.

Mae sawl pwrpas i seilwaith gwyrdd. Ar raddfa ofodol genedlaethol, gellir ei ddefnyddio i:

- ddiogelu bioamrywiaeth, creu/adfer cynefinoedd a gwella cysylltedd rhwng cynefinoedd a thrwy hynny, cryfhau rhwydweithiau ecolegol
- datrys problemau cywasgu a selio pridd, cyfrannu at atal llifogydd a rheoli dŵr a lleihau llygredd aer
- dod â manteision i les ac iechyd pobl trwy ddod â seilwaith gwyrdd i galon ein cymunedau gan ddarparu lle i hamddena, coridorau teithio i feiciau a cherddwyr, cydnerthedd rhag llifogydd a gwres, gwella ansawdd aer a darparu lleoedd pwysig i natur.

Gallai camau yn yr FfDC i ddarparu cydnerthedd, cymeriad y dirwedd a seilwaith gwyrdd olygu:

- Cymryd camau proactif ac ataliol er lles cynefinoedd sy'n arbennig o agored i niwed gan newid a ddaw trwy ddatblygu. Cynefinoedd fel gorlifdiroedd ac ardaloedd trefol, gan gynnwys coetir, ac annog atebion penodol mewn lleoedd penodol, er enghraifft diogelu ac annog gorchudd coed mewn trefi, diogelu'r gorlifdir ac osgoi ei ddarnio trwy ddatblygiad, sicrhau bod draenio cynaliadwy yn rhan o bob datblygiad trefol.
- Osgoi gwanhau cydnerthedd. Ceir cyfleoedd i ddatrys llygredd gwasgaredig, pridd wedi'i gywasgu a'i selio mewn ardaloedd trefol ac amddiffynfeydd rhag llifogydd arfordirol mewn trefi ac ymylon arfordirol.
- Diogelu tirweddau statudol ac anstatudol a dynodiadau diwylliannol.
- I wneud y gorau o fanteision ecosystemau, ceir cyfleoedd i ddarparu systemau draenio cynaliadwy, dylunio mewn ffordd sy'n sensitif i ddŵr, rheoli dŵr a lefelau carbon yn y pridd ac ystyried sut i addasu i'r newid yn yr hinsawdd, er enghraifft, perygl llifogydd, ansawdd aer a thymheredd uwch, y cyfan mewn ardaloedd trefol.

llyw.cymru/y-polisi-adnoddau-naturiol-cenedlaethol

Adroddiad o Gyflwr Adnoddau Naturiol (SoNaRR) 2016

Mae dyletswydd ar CNC i gyhoeddi adroddiad ar Gyflwr Adnoddau Naturiol (SoNaRR) ar gyfer darparu tystiolaeth i'w defnyddio ledled Cymru i lywio penderfyniadau, pennu blaenoriaethau cenedlaethol a lleol ac i nodi cyfleoedd ar gyfer twf gwyrdd a gwneud cymunedau'n fwy cydnerth. Cyhoeddwyd y SoNaRR cyntaf ym mis Medi 2016.

Mae *SoNaRR* yn nodi'r cynefinoedd a'r rhywogaethau sydd wedi'u colli dros y ganrif ddiwethaf gan awgrymu ei fod yn ddirywiad cronig ac y bydd yn parhau yn sgil digwyddiadau sydd wedi ac a fydd yn digwydd oherwydd y newid yn yr hinsawdd a darnio cynefinoedd. Yn fras, nid yw ecosystemau Cymru'n ddigon cydnerth. Profir hynny gan anallu rhywogaethau i ymadfer. Dim ond chwyldro wnaiff wyrdroi hyn.

Dyma brif ystyriaethau ar gyfer yr FfDC yn sgil SoNaRR:

- Bydd gwrthdaro'n tueddu i ddigwydd ar yr iseldir a'r gorlifdir, sef lle ceir y bygythiadau mwyaf i gydnerthedd. Ond ceir cyfleoedd yno hefyd, i ddatrys problem adeiladu ar orlifdir, llygredd gwasgaredig, cywasgu a selio pridd mewn ardaloedd trefol ac amddiffyn rhag llifogydd mewn trefi ac ymylon arfordirol.
- Mae cydnerthedd coridorau afonydd yn arbennig o agored i niwed.
- Gallai fod yna gyfleoedd i greu neu adfer cynefinoedd ar hyd coridorau cludiant o bob maint.
- Dylid ystyried cyfleoedd i roi tir naill ochr i adfer cynefinoedd neu i greu rhai newyddm er enghraifft safleoedd clustogi o gwmpas safleoedd dynodedig a cherrig llamu.

- Sicrhau seilwaith gwyrdd i wyrdroi'r colledion mewn rhywogaethau ac i gynnal cydnerthedd, a hefyd i sicrhau manteision rheoli dŵr yn well a gwella ansawdd dŵr (a sicrhau systemau draenio cynaliadwy), dylunio sy'n sensitif i ddŵr, rheoli carbon mewn pridd a lliniaru bygythiadau eraill, fel sŵn, tymheredd uwch a diffyg mynediad at fannau gwyrdd, i iechyd a lles.
- Er mwyn i rywogaethau (amrywiaeth) a phobl (lles ac iechyd) allu addasu i newid – ar ffurf hinsawdd sy'n newid gan fwyaf – rhaid wrth weithredu i ddiogelu maint, cyflwr a chysylltedd rhwydweithiau ecolegol.
- Rhaid ymateb i'r newid yn yr hinsawdd er mwyn cryfhau rhwydweithiau ecolegol iddynt allu ei wrthsefyll a sicrhau'r manteision cysylltiol a ddaw o wneud. Mae cynefinoedd yn gweithio fel storfeydd carbon ac yn helpu i liniaru effeithiau newid hinsawdd. Rhaid cysylltu cynefinoedd er mwyn i rywogaethau allu addasu a thrwy hynny, cryfhau nagtur i wrthsefyll y newid yn yr hinsawdd. Mae rhwydweithiau ecolegol cryf yn diogelu pobl rhag effeithiau newid hinsawdd hefyd e.e. addasu i lifogydd.

Datganiadau ardal

Bydd CNC yn paratoi datganiadau ardal i roi'r Polisi Adnoddau Naturiol ar waith yn lleol. Nid ydynt ar gael eto. Mae'n sylfaenol bwysig ein bod yn cydweithredu ar y raddfa iawn ac yn y lleoedd iawn i daclo'r problemau ac i gael y gorau o'r manteision y mae adnoddau naturiol Cymru'n eu darparu.

Bydd Datganiadau Ardal yn chwarae rhan allweddol o ran adnabod y cyfleoedd a'r cyfyngiadau lleol, a'u cysylltiad â'r blaenoriaethau cenedlaethol. Trwy wneud, byddant yn rhoi sylfaen o dystiolaeth ar gyfer cydweithio ac yn gyswllt ar gyfer datblygu a darparu'r fframwaith ehangach a ddisgrifir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) ar gyfer darparu gwasanaethau cyhoeddus.

naturalresources.wales/evidence-and-data/research-and-reports/the-state-of-natural-resources-report-assessment-of-the-sustainable-management-of-natural-resources/?lang=cy

Adroddiad Tueddiadau'r Dyfodol 2017

Yn trafod tueddiadau heddiw ac yfory sy'n effeithio ar Gymru. Yn ymdrin â'r newid yn yr hinsawdd, defnydd tir ac adnoddau naturiol.

Oherwydd y twymo sydd wedi digwydd a'r twymo sydd i ddod (fel ag a ragwelir gan y dystiolaeth ddiweddaraf), bydd angen rhagor o addasu eto i'r hinsawdd.

Bydd bioamrywiaeth a chynefinoedd Cymru o dan hyd yn oed mwy o bwysau, gan adlewyrchu'r sefyllfa ledled y byd. Er y gwelwyd gwelliant yn y blynyddoedd diwethaf, yn arbennig yn ansawdd y dŵr a rhai agweddau ar ansawdd aer, mae llawer o'n hadnoddau naturiol a chydnerthedd ein hecosystemau'n dal i ddirywio (gweler SoNaRR 2016).

Yn fras, dylai'r FfDC ystyried effeithiau'r canlynol ar fioamrywiaeth a chynefinoedd:

- Bydd angen addasu i'r newid yn yr hinsawdd oherwydd y perygl cynyddol o dywydd mawr a thanau gwyllt.
- Bydd llawer o'n hadnoddau naturiol a chydnerthedd ein hecosystemau'n debygol o ddirywio. Mae'r newid yn yr hinsawdd yn dylanwadu ar wasgariad a phoblogaeth rhai rhywogaethau.
- Bydd yr 20 mlynedd nesaf yn dyngedfennol o ran penderfynu pa rai o'r senarios twymo tymor hir fydd yn digwydd a'r camau addasu fydd eu hangen.

llyw.cymru/tueddiadaur-dyfodol-2017

Cynllun Adfer Natur (NRAP) Cymru (2015)

Y Cynllun Adfer Natur yw'r Strategaeth a'r Cynllun Gweithredu Cenedlaethol ar gyfer Bioamrywiaeth Cymru. Mae'n esbonio sut y byddwn yn gwireddu ymrwymiadau Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Fioamrywiaeth a Strategaeth Bioamrywiaeth yr UE a hefyd nodau 'Cymru gydnerth' Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol.

Er mwyn gwireddu'r ymrwymiadau hyn, mae'r Cynllun Adfer yn disgrifio'r amcan tymor hir o wyrdroi'r dirywiad mewn bioamrywiaeth, oherwydd ei werth cynhenid, a sicrhau manteision sy'n para i gymdeithas.

Mae pob un o'r chwe nod i helpu bioamrywiaeth i ymadfer yn berthnasol i'r FfDC. Yn arbennig:

- rhaid i fioamrywiaeth fod yn ystyriaeth sylfaenol ym mhob penderfyniad ar bob lefel
- rhaid i'r hyn a wneir ddiogelu safleoedd dynodedig a gwarchod rhywogaethau a chynefinoedd a dylent fod yn graidd i rwydweithiau mawr yn hytrach nag yn ynysoedd yn y dirwedd; a
- dylai hyn gynnwys cyfleoedd i adfer cynefinoedd sydd wedi dirywio ac i greu cynefinoedd, eu diogelu rhag eu darnio ac integreiddio seilwaith gwyrdd.

llyw.cymru/cynllun-gweithredu-adfer-natur-2015

Tirweddau Cenedlaethol: Gwireddu eu Potensial – Adolygiad o Dirweddau Dynodedig yng Nghymru – Adroddiad Terfynol (Gorffennaf 2015)

Edrychodd yr Adolygiad o Dirweddau Dynodedig yng Nghymru ar swyddogaethau a threfniadau llywodraethu tirweddau dynodedig Cymru a'u gweledigaeth fel rhan o'r ystyriaeth o rôl Awdurdodau Parciau Cenedlaethol fel awdurdodau cynllunio yn y dyfodol yng nghyd-destun Deddf Cynllunio (Cymru) 2015. Ystyriwyd y tri Pharc Cenedlaethol a'r pum Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol.

Mae'r Adolygiad yn cynnig nifer o argymhellion sy'n ymwneud â pholisi, prosesau a threfniadau llywodraethu'r dynodiadau hyn. Mae'n cynnig gweledigaeth newydd hefyd ar gyfer 'Tirweddau Cenedlaethol Cymru' sef:

- eu bod yn dod yn "ffatrïoedd llesiant pwysig" sy'n ysgogi mwy o bartneriaethau menter lleol, tai fforddiadwy cynaliadwy, twristiaeth, ynni gwyrdd a mentrau adwerthu
- eu bod yn gwella bywydau cenedlaethau heddiw ac yfory trwy eu tri phwrpas
- bod eu priodoleddau arbennig yn cael eu cynnal, eu gwella a'u gwerthfawrogi'n eang
- eu bod yn cael eu cydnabod fel rhan bwysig o seilwaith gwyrdd Cymru
- eu bod yn ardaloedd ar gyfer cydweithio arloesol sy'n seiliedig ar le ac sy'n wynebu heriau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol Cymru, a
- eu bod yn cael eu gweld trwy'r byd fel arweinwyr ym maes datblygu cynaliadwy.

Dylai'r FfDC gydnabod y bydd tirweddau gwarchodedig yn rhan o unrhyw gynllun ar gyfer diogelu cydnerthedd ecosystemau. Maent yn rhannau allweddol o'r seilwaith gwyrdd cenedlaethol a gwelir eisoes eu bod yn ceisio darparu manteision niferus.

llyw.cymru/adolygiad-o-ardaloedd-o-harddwch-naturiol-eithriadol-pharciau-cenedlaethol-2015

Tirweddau'r Dyfodol: Cyflawni dros Gymru – Adolygiad o Ardaloedd o Harddwch Naturiol Eithriadol a Pharciau Cenedlaethol Cymru (Mai 2017)

Cyhoeddwyd yr Adroddiad hwn yn sgil yr Adroddiad ar yr Adolygiad o Dirweddau Dynodedig yng Nghymru ac mae'n disgrifio sut y dylai tirweddau dynodedig ysgogi rheolaeth gynaliadwy ar adnoddau naturiol yn eu hardal.

Partneriaeth Tirweddau'r Dyfodol a'i gynhyrchodd a chafodd ei gyhoeddi gan Ysgrifenyddiaeth y Cabinet ar ran y bartneriaeth. Yr adroddiad hwn yw barn ystyriol y bartneriaeth am rôl tirweddau dynodedig heddiw ac yfory o fewn cyd-destun deddfwriaethol a pholisi Cymru.

Trwy ysgogi rheolaeth gynaliadwy ar adnoddau naturiol yn eu hardal, mae'r Adroddiad yn esbonio y dylai'r cyrff sy'n rheoli tirweddau dynodedig:

- ddatblygu cyfleoedd ar gyfer eu hardal gan gynnwys ar gyfer 'twf gwyrdd'; ac
- ysbrydoli, grymuso a chefnogi cymunedau lleol i weithredu trwy gynllunio ar sail lle, sy'n cynnwys eu dylanwad ar safleoedd datblygu, yr hyn sy'n gwneud yr ardal yn unigryw, syniadau newydd ar gyfer yr economi werdd, seilwaith cymunedol a thwristiaeth werdd a threftadaeth.

Mae'r pynciau hyn yn hanfodol bwysig ond gellid dadlau mai mater i awdurdodau'r parciau cenedlaethol a'r awdurdodau lleol priodol yw mynd i'r afael yn fanwl â'r pynciau hyn. Mae seilwaith gwyrdd yn ffordd gydnabyddedig sydd wedi ennill ei phlwyf o wireddu a darparu manteision niferus trwy'r system gynllunio. Mae PCC eisoes yn darparu fframwaith yn hyn o beth. Byddent fodd bynnag yn cael eu hystyried yn rhan o unrhyw ymdriniaeth genedlaethol o seilwaith gwyrdd a chydnerthedd ecosystemau y gallai'r FfDC ei datblygu.

llyw.cymru/ardaloedd-o-harddwch-naturiol-eithriadol-pharciau-cenedlaethol-2017

Y Confensiwn ar Fioamrywiaeth

Sail cyd-destun y polisi byd-eang yw Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Fioamrywiaeth Fiolegol 1992. Mae'r Confensiwn yn ymrwymo ei aelodau i ddatblygu strategaethau, cynlluniau neu raglenni cenedlaethol ar gyfer gwarchod a defnyddio'n gynaliadwy eu hamrywiaeth fiolegol a'u hymgorffori o fewn cynlluniau, rhaglenni a pholisïau sectorol a thraws-sectorol, i'r graddau y gellid gwneud hynny ac fel sy'n briodol.

Mae'r Confensiwn yn nodi 12 **egwyddor** weithredol sy'n canolbwyntio ar reoli bioamrywiaeth ar sail ecosystem. *(Mae'r Cynllun Adfer Natur yn crynhoi hyn yn Atodiad 2)*.

Targedau Aichi: cawsant eu creu i wireddu nodau'r Confensiwn ar Fioamrywiaeth Fiolegol. Mae Targed 2 yn cyfeirio'n benodol at integreiddio gwerthoedd bioamrywiaeth mewn prosesau datblygu a chynllunio cenedlaethol a lleol ac ymgorffori'r gwerthoedd hyn o fewn systemau adrodd ac fel y gwelir yn dda, cyfrif cenedlaethol erbyn 2020.

Dylai'r FfDC gymryd camau i atal colli bioamrywiaeth a dirywiad gwasanaethau ecosystem, a'u hadfer i'r graddau y mae hynny'n bosibl, a chryfhau cyfraniad yr UE at atal rhagor o golledion ym mioamrywiaeth y byd.

www.cbd.int/ (Saesneg yn unig)
www.cbd.int/sp/targets/ (Saesneg yn unig)

Mapiau presennol o safleoedd dynodedig

Cynhwysir mapiau o safleoedd dynodedig yn Ffigur 1 adroddiad cwmpasu'r Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI): gov.wales/sites/default/files/publications/2019-08/figure-1-designated-nature-conservation-sites.pdf (Saesneg yn unig)

Maent yn cynnwys Gwarchodfeydd Natur Lleol, Natura 2000, Safleoedd o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig ac Ardaloedd Cadwraeth Morol.

Ystyrir tirweddau gwarchodedig cenedlaethol hefyd, gan gynnwys parciau cenedlaethol ac AHNE.

Mae fframwaith ACI ar gyfer asesu yn delio â safleoedd dynodedig yn amcan 16 ACI – Creu cyfleoedd i warchod a chyfoethogi bioamrywiaeth a geoamrywiaeth. Y cwestiwn mwyaf perthnasol i helpu penderfyniad mewn cysylltiad â safle dynodedig yw – A wnaiff yr FfDC greu

cyfleoedd ar gyfer gwarchod a chyfoethogi safleoedd cadwraeth natur, cynefinoedd a rhywogaethau dynodedig a heb eu dynodi?

Mae PCC a TAN 5 Cadwraeth Natur yn cynnwys polisïau cynhwysfawr ynghylch safleoedd dynodedig. Mae lleoliadau safleoedd yn hysbys ac yn gyfarwydd. Mae angen penderfynu felly a ddylai safleoedd dynodedig (o bwys cenedlaethol neu fwy) gael eu mapio fel rhan o'r FfDC a bod drwy hynny yn destun polisi penodol ac a oes blaenoriaethau polisi clir o blaid gwneud hynny. Dylai'r rhesymau hyn gynrychioli mwy na'r hyn sydd eisoes mewn PPC a TAN perthnasol ac ymhelaethu arno.

Bydd Datganiadau Ardal yn ffynhonnell data, gwybodaeth a mapiau newydd ar lefel rhanbarth ac isranbarth ond nid yw'r wybodaeth hon ar gael eto.

Mae SoNaRR yn pennu cynefinoedd/mathau o ddefnydd tir a gallai fod ffordd o ddefnyddio'r mapiau i ddatblygu dull mwy gofodol o'u pennu. Dechreuwyd ar ddeialog â CNC i weld a oes rhagor o dystiolaeth ar gael.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-08/figure-1-designated-nature-conservation-sites.pdf (Saesneg yn unig)

Cydweithio â CNC – Datblygu ffordd o ddarparu mapiau ymlaen llaw i gefnogi Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy (SMNR) a Datganiadau Ardal

Gofynnodd Llywodraeth Cymru i Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) baratoi mapiau i ddangos ardaloedd bras lle gallai fod rhwydweithiau ecolegol/seilwaith gwyrdd o bwys cenedlaethol, hynny fel sail ar gyfer hybu camau i warchod a chyfoethogi bioamrywiaeth a chryfhau ecosystemau a chydnabod pwysigrwydd seilwaith gwyrdd strategol.

Darparwyd mapiau ac fe'u cynhwysir yn Atodiad 1. Sylweddolwyd y byddai modd deall ecosystemau yn fanylach ar raddfa ranbarthol a lleol ac y byddai gofyn i gynlluniau datblygu strategol a lleol o'r herwydd ddatblygu ymdriniaeth ar raddfa fanylach. Cyhoeddir rhagor o wybodaeth fel rhan o'r Datganiadau Ardal.

Mae'r mapiau gyda'i gilydd yn rhoi trosolwg cenedlaethol gwerthfawr o rwydweithiau cydnerth a seilwaith gwyrdd strategol. Yn eu hanfod, maent yn Asesiad o'r Seilwaith Gwyrdd ar raddfa genedlaethol, lefel uchel. Ond byddai'n well mynd â'r gwaith hwn yn ei flaen ar lefel ranbarthol a mwy lleol. Y prif gasgliadau ar gyfer yr FfDC yw:

- Mae safleoedd gwarchodedig yn ganolog i rwydweithiau cydnerth, ond nid dyna'r stori gyfan.
- Mae'r wybodaeth hon yn datgelu patrwm bras cydnerthedd ond dim ond mewn ffordd amcanol y mae modd defnyddio'r wybodaeth sy'n cael ei mapio ar raddfa genedlaethol.
- Er nad oes modd eu gweld ar raddfa genedlaethol, mae rhwydweithiau a mannau ecolegol-gyfoethog lleol yn dal yn bwysig iawn.
- Mae angen ystyriaeth fanylach o'r gweithredu sydd ei angen i gefnogi'r ardaloedd mwyaf cydnerth a beth i'w wneud â'r ardaloedd hynny nad ydynt yn dangos arwyddion cryf o gydnerthedd.
- Bydd Datganiadau Ardal yn esgor ar fapiau manylach lleol ac mae'n bosibl y bydd modd eu defnyddio law yn llaw â'r mapiau cenedlaethol hyn i wneud penderfyniadau ar lawr gwlad.

Yr Adroddiad Ymgynghori ar Faterion ac Opsiynau

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-06/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-crynodeb-o-ymatebion.pdf

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi yma yn nhablau B-38 a B-39, grŵp polisi 6.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi yma yn nhabl 3.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 9 – Y Goedwig Genedlaethol

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae PCC yn disgrifio fframwaith cryf ar gyfer diogelu coed, coetir a pherthi. Dylai coetir hynafol, coetir lled-naturiol a choed hen, coed hynod a choed treftadaeth unigol gael eu diogelu hefyd:

Asesu manteision cynaliadwy datblygiad (2.21-2.23); Dylunio (3.7-3.10. 3.14) Lleoedd Iachach (3.19-3.24); Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy (3.30-3.33); Creu Lleoedd mewn Ardaloedd Gwledig (3.34-3.35); Y Tir Gorau a Mwyaf Amlbwrpas (3.54-3.55); Rheoli Ffurf Aneddiadau (3.60-3.74); Cyfleusterau Cymunedol (4.4); Mannau Hamddena (4.5) Twristiaeth (5.5); Economi Wledig (5.6); Diogelu Nodweddion a Phriodoleddau Arbennig Lleoedd (5.14.35-5.14.41); Adfer ac ôlofal (5.14.50-5.14-55); Seilwaith Gwyrdd (6.6); Tirwedd (6.3), Bioamrywiaeth a Rhwydweithiau Ecolegol (6.4); Ardaloedd Arfordirol (6.5.3-8, 6.5.12-13, 6.5.17-20); Dŵr (6.6.5-6, 6.6.14-19); Ansawdd Aer a Seinwedd (6.7.8, 6.7.10, 6.7.12, 6.7.16-18, 6.7.25); Dadrisgio (6.9.3, 6.9.8-9).

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-02/polisi-cynllunio-cymru-rhifyn-10.pdf

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

TAN 5 cynllunio a chadwraeth natur
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-5-cynllunio-chadwraeth-natur

TAN 6: cynllunio ar gyfer cymunedau gwledig cynaliadwy
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-6-cynllunio-ar-gyfer-cymunedau-gwledig-cynaliadwy

TAN 13: twristiaeth
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-13-twristiaeth

TAN 15: datblygu a pherygl llifogydd
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-15-datblygu-perygl-llifogydd

TAN 16: chwaraeon hamdden mannau agored
llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-16-chwaraeon-hamdden-mannau-agored

Tystiolaeth Allweddol

Y Polisi Adnoddau Naturiol 2017

Yn ôl Deddf Amgylchedd (Cymru), rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi Polisi Adnoddau Naturiol (NRP) a chymryd pob cam rhesymol i roi'r NRP ar waith ac annog eraill i gymryd camau tebyg.

Y tair blaenoriaeth genedlaethol ar gyfer rheoli adnoddau naturiol yn ôl y Polisi Adnoddau Naturiol yw:

- cynnig atebion sy'n seiliedig ar natur
- cynhyrchu mwy o ynni adnewyddadwy a defnyddio adnoddau'n fwy effeithlon; a
- rheoli ar sail lle.

O safbwynt coed a choetiroedd, y pwyntiau mwyaf perthnasol ar gyfer y system gynllunio yw ei hamcanion i:

- Annog cynlluniau coedwig da a rheolaeth gynaliadwy sy'n gwneud cyfraniad cadarnhaol at gymeriad ac ansawdd y dirwedd, gwella gwerth bioamrywiaethol coedwigoedd, a sicrhau manteision ehangach megis rheoli perygl llifogydd.
- Cynyddu a gwella'r cysylltedd rhwng ein perthi. Mae perthi'n bwysig o ran cysylltedd yn y dirwedd a gallant chwarae eu rhan i reoli dŵr.
- Rheoli coed a choetir sydd o werth amgylcheddol mawr, gan gynnwys safleoedd coetir hynafol a threftadaeth – adnodd na all ddim gymryd ei le sy'n darparu amrediad eang o wasanaethau ecosystem.

llyw.cymru/y-polisi-adnoddau-naturiol-cenedlaethol

Coetiroedd i Gymru: cynllun gweithredu

"Coetiroedd i Gymru" yw strategaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer coetiroedd a choed yng Nghymru ar gyfer y 50 mlynedd nesaf. Cafodd ei chyhoeddi'n wreiddiol yn 2001 a'i hadolygu ym mis Mawrth 2009. Mae'n disgrifio amcanion a nodau polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer holl goetiroedd a choed Cymru, yn eiddo preifat a chyhoeddus, ac mewn ardaloedd gwledig, lled-drefol a threfol.

Mae'r strategaeth yn cydnabod mai gweithgaredd tymor hir yw gofalu am goetir a choed a'i fod yn gallu dod ag amrywiaeth o fanteision cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol i bobl Cymru, gan gynnwys cyfrannu'n sylweddol at leihau effeithiau hinsawdd sy'n newid.

Bydd creu a rheoli coetiroedd yn bwysig er mwyn cwrdd â chyllidebau carbon, y targedau allyriadau interim a tharged allyriadau 2050.

Penderfynodd y Gweinidog Adnoddau Naturiol ddiwygio'r targed tymor hir er mwyn cynnwys cynyddu'r gorchudd coed ynghyd â mabwysiadu targed tymor byr, interim ar gyfer creu 10,000 o hectarau o goetir erbyn 2020.

Bydd hynny'n gofyn am blannu ar gyfartaledd 2,000 ha o goed y flwyddyn.

Mae'r strategaeth yn cydnabod gallu a chapasiti coetir a choed:

- i gynnal cydnerthedd ecosystemau Cymru a'u cryfhau
- i liniaru effeithiau'r newid yn yr hinsawdd ac addasu iddynt; ac
- i ddod â manteision i bobl, amgylchedd ac economi Cymru, heddiw ac yn y dyfodol.

Gallai'r FfDC ymdrin â'r materion hyn. Yn arbennig, gall yr FfDC wneud cyfraniad effeithiol at:

- ddiogelu coetiroedd a chynyddu'r gorchudd o goed/creu coetiroedd newydd
- cyfrannu at gynyddu a diogelu'r gorchudd coed mewn trefi a dinasoedd a chefnogi rheolaeth gynaliadwy ar goed trefol
- gwella'r modd y caiff pren o Gymru ei reoli a'i gynhyrchu a chynyddu ei fanteision economaidd trwy annog pobl i ddefnyddio pren o Gymru, er enghraifft fel deunydd ar gyfer gwaith adeiladu cynaliadwy sy'n ganolog i ddarparu tai newydd; a
- cyfrannu at werth 'di-bren' coedwigaeth, coetiroedd a choed er lles pobl, cymunedau ac amgylchedd naturiol Cymru.

llyw.cymru/coetiroedd-i-gymru-cynllun-gweithredu

Mapio cyfleoedd ar gyfer plannu coetir

Darparwyd y mapiau gan CNC i nodi cyfleoedd i greu coetir ledled Cymru.

Roedd y syniad o greu coedwig genedlaethol yn rhan o faniffesto Mark Drakeford ar gyfer yr arweinyddiaeth. Byddai'n golygu creu rhwydwaith o goedwigoedd ledled y wlad fyddai'n gwneud yn fawr o gyfleoedd amgylcheddol, economaidd, cymdeithasol a diwylliannol a chyrraedd y targed o sicrhau cynnydd o o leiaf 2,000 o hectarau'r flwyddyn o orchudd coed o 2020.

Byddai gofyn i'r rhwydwaith sicrhau buddiannau er lles:

- Coed
- Hamdden
- Twristiaeth
- Masnach
- Addysg
- Cysylltedd er lles teithio llesol, trafnidiaeth gyhoeddus, cerbydau trydan a seilwaith gwyrdd
- Bioamrywiaeth a Rheoli Adnoddau Naturiol yn Gynaliadwy
- Ynni adnewyddadwy a charbon isel
- Adfywio

Gellid gwneud hyn trwy frandio coetiroedd presennol, plannu mwy, datblygu seilwaith fel canolfannau ymwelwyr/hybiau canolog gyda chyfleusterau, mannau gwefru ceir trydan, llwybrau teithio llesol, cyfleusterau hamddena – canolfannau ymwelwyr, caffis ac ati.

Dyma agweddau sy’n berthnasol i’r FfDC a’r syniad o greu Coedwig Genedlaethol:

- Mae angen coetiroedd amrywiol, mawr a bach ar Gymru sy’n cynnwys conwydd a rhywogaethau llydanddail.
- Mae angen integreiddio coetiroedd a defnyddiau tir eraill yn well.
- Mae angen cydnabod pwysigrwydd sylfaenol cynyddu nifer y coed mewn ardaloedd trefol.
- Mae angen gwella cysylltedd ecolegol a thirweddol coetir a pherthi.
- Mae coetiroedd a choed iach a chydnerth yn darparu amrywiaeth eang o fuddiannau i gymunedau, er enghraifft, galluogi pobl i ddefnyddio a mwynhau coetiroedd, byw bywydau iachach a chynnal gweithgarwch economaidd sy’n gysylltiedig â choetiroedd.
- Bydd coetiroedd yn cyfrannu fwyfwy at gefnogi ymdrechion Llywodraeth Cymru i wella cyfleoedd pobl a chymunedau i fwynhau’r awyr agored at ddibenion hamddena.

Ystyriwyd bod mapiau CNC yn cefnogi’r polisi yn yr FfDC ar y Goedwig Genedlaethol (gweler y dystiolaeth ar gyfer polisi 8). Yn arbennig, Map C (cyfleoedd i sicrhau manteision niferus trwy greu coetiroedd), Map A (rhwydweithiau ecolegol cydnerth a’r mannau gorau am fioamrywiaeth) a Map B (y mannau gorau am wasanaethau ecosystem) ochr yn ochr â’r mapiau canlynol:

- Twristiaeth – ffyrdd Cymru
- Llwybr beicio cenedlaethol
- Ardaloedd ynni adnewyddadwy
- Mynegai amddifadedd lluosog
- Cysylltiadau rheilffyrdd
- Mannau Hamddena Coedwigoedd CNC
- Llwybrau Hamddena Coedwigoedd CNC

Yr adroddiad ymgynghori ar Faterion ac Opsiynau

llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-06/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-crynodeb-o-ymatebion.pdf

Digwyddiadau Ymgysylltu

Roedd y rhanddeiliaid yn credu bod twristiaeth yn thema allweddol yn yr FfDC ac y dylai esbonio sut y gallai gweithredoedd yn yr amgylchedd naturiol effeithio ar y sector twristiaeth. Roedd rhanddeiliaid yn galw ar i’r FfDC gydnabod pwysigrwydd seilwaith gwyrdd ar raddfa strategol gan wneud y cysylltiadau o’r lefel leol i’r genedlaethol. Codwyd themâu eraill hefyd – mynediad at yr amgylchedd naturiol/diogelu mawnogydd/plannu coed/cronfeydd dŵr/perygl llifogydd ac erydu arfordirol.

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau’r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o’r polisi hwn yn nhablau B-38 a B-39, grŵp polisi 6.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i’r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau’r asesiad priodol i’r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisïau 10-13 – Polisïau Ynni Adnewyddadwy

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Yn ôl y polisi cenedlaethol ar greu lleoedd cynaliadwy ym Mholisi Cynllunio Cymru (tudalen 20), dylai lle cynaliadwy gynhyrchu ei ynnu cynaliadwy ei hun, gwneud y defnydd gorau o adnoddau naturiol a meddu ar dirweddau unigryw ac arbennig.

Mae adran 5.9 PCC yn disgrifio'n polisïau ar hyrwyddo ynni adnewyddadwy a charbon isel. Dywed PCC y dylai awdurdodau cynllunio hwyluso datblygiadau ynni adnewyddadwy a charbon isel o bob math. Wrth wneud, dylai awdurdodau cynllunio geisio sicrhau y gwneir y gorau o botensial llawn ardal i gynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel a bod targedau ynni adnewyddadwy'n cael eu taro.

Hefyd, dywed PCC y dylai awdurdodau cynllunio sicrhau bod polisïau cynllun datblygu gefnogi datblygiadau ynni adnewyddadwy a charbon isel ym mhob rhan o Gymru, cyfeirio datblygiadau i'r lleoedd iawn a nodi'n glir y meini prawf lleol fydd yn sail ar gyfer cloriannu cynigion.

Mae paragraff 6.3.8 yn datgan mai'r un statws sydd i Barciau Cenedlaethol ac AHNE yn nhermau harddwch eu tirwedd a'u golygfeydd a rhaid diogelu'r ddau yn llwyr rhag datblygiadau anaddas.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Cafodd TAN 8: Ynni Adnewyddadwy ei gyhoeddi yn 2005 ac mae'n darparu gwybodaeth dechnegol am wahanol fathau o dechnoleg ynni adnewyddadwy. Mae hefyd yn rhoi'r cefndir, y rhesymeg a chyd-destun y polisi ar gyfer yr Ardaloedd Chwilio Strategol (SSA) y mae PCC yn eu nodi fel rhai sy'n addas ar gyfer prosiectau ynni gwynt.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-8-ynni-adnewyddadwy

Tystiolaeth Allweddol

Targedau Ynni Adnewyddadwy Llywodraeth Cymru (2017)

Mae Llywodraeth Cymru wedi pennu 3 tharged ynni adnewyddadwy.

The Welsh Government renewable energy targets are:

- bod Cymru'n cynhyrchu 70% o'r trydan y mae'n ei ddefnyddio, o ynni adnewyddadwy, erbyn 2030
- y capasiti i gynhyrchu un Gigawatt o drydan adnewyddadwy dan berchnogaeth leol erbyn 2030; a
- sicrhau bod gan brosiectau ynni adnewyddadwy newydd o leiaf elfen o berchnogaeth leol erbyn 2020.

Mae hyn ynghyd â datganiad Llywodraeth Cymru ei bod yn argyfwng ar yr hinsawdd, yn golygu ein bod wedi gorfod dwysáu'n hymdrechion gan ddefnyddio'r holl sbardunau sydd ar gael i ni i gynhyrchu mwy

o ynni o ffynonellau adnewyddadwy. Mae'r FfDC yn cymryd camau proactif, a da hynny, i ddangos arweiniad yn y maes yn ogystal â rhoi'r cyd-destun i Weinidogion Cymru wrth benderfynu ar Ddatblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-07/targedau-ynni-adnewyddadwy-tystiolaeth.pdf

llyw.cymru/gweithdy-ar-dargedau-ynni-adnewyddadwy

llyw.cymru/cynhyrchu-ynni

Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel (2019)

Yn nodi gweithredoedd Llywodraeth Cymru i hyrwyddo datgarboneiddio.

Mae Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel yn rhoi'r cefndir, y cyd-destun a'r dystiolaeth i Lywodraeth Cymru iddi allu cyflwyno amrywiaeth o fesurau i sicrhau bod Cymru'n datgarboneiddio yn ddigon cyflym i fodloni'n hymrwymiadau cenedlaethol a rhyngwladol. Mae'r FfDC yn cael ei weld fel sbardun allweddol i'n helpu i gyrraedd ein targedau datgarboneiddio trwy system gynllunio Cymru.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-06/cynllun-cyflawni-carbon-isel-cy_0.pdf

Asesiad o botensial ynni solar a gwynt ar y tir yng Nghymru (Astudiaeth Arup) (2019)

Defnyddiwyd yr adroddiad hwn ar y dystiolaeth dechnegol i nodi'r Ardaloedd Blaenoriaeth yn yr FfDC drafft.

Defnyddiwyd model mapio gan Arup oedd yn nodi'r ardaloedd yng Nghymru lle byddai'r cyfyngiadau lleiaf ar brosiectau ynni gwynt a solar mawr. Cafodd ei fireinio i ystyried yr effeithiau ar dirweddau'r Parciau Cenedlaethol ac AHNE a chyfyngiadau manwl eraill y bydd angen eu hastudio'n fanylach.

llyw.cymru/asesiad-o-botensial-ynni-solar-gwynt-ar-y-tir-yng-nghymru

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-40 a B-41, grŵp polisi 7.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3.

Mae Tabl 4 yn nodi canlyniadau priodol yr asesiadau o bolisïau 10, 11 ac 13. Mae Atodiad B yn nodi'r goblygiadau posibl i safleoedd Natura 2000/Ramsar o ganlyniad i bolisi 10 yn fanylach.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Atodiad B – Goblygiadau rhwydwaith Meysydd Blaenoriaeth Natura 2000 ar gyfer datblygu Ynni Solar a Gwynt ledled Cymru – Adroddiad Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/atodiad-b-adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd.pdf

Polisïau 14 a 15 – Rhwydweithiau Gwresogi Ardal

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Dywed paragraff 5.4.18 y dylai awdurdodau cynllunio edrych yn ffafriol ar unrhyw gynigion i gynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel sydd wedi'u dylunio i wasanaethu clystyrau, fel systemau gwresogi ardal.

Mae adran 5.9 PCC yn disgrifio'n polisïau ar hyrwyddo ynni adnewyddadwy a charbon isel. Dywed PCC y dylai awdurdodau cynllunio hwyluso datblygiadau ynni adnewyddadwy a charbon isel o bob math. Wrth wneud, dylai awdurdodau cynllunio geisio sicrhau y gwneir y gorau o botensial llawn ardal i gynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel a bod targedau ynni adnewyddadwy'n cael eu taro.

Hefyd, dywed PCC y dylai awdurdodau cynllunio sicrhau bod polisïau cynllun datblygu gefnogi datblygiadau ynni adnewyddadwy a charbon isel ym mhob rhan o Gymru, cyfeirio datblygiadau i'r lleoedd iawn a nodi'n glir y meini prawf lleol fydd yn sail ar gyfer cloriannu cynigion.

Dywed paragraff 5.9.6 a 5.9.7 y dylai awdurdodau cynllunio gynllunio'n adeiladol ar gyfer defnyddio trydan a gwres sydd wedi'u cynhyrchu'n lleol. Dylent ddatblygu polisïau a chynigion sy'n hyrwyddo lleoli datblygiadau mawr yn yr un lle er mwyn gallu manteisio ar gyfleoedd i ddefnyddio gwres lleol. Dylai cynlluniau datblygu gefnogi cyfleoedd sydd wedi'u nodi ar gyfer gwresogi ardal, cynlluniau cynhyrchu ynni adnewyddadwy a charbon isel lleol a chyd-leoli cynigion a dyraniadau tir newydd â datblygiadau sy'n bod, cyflenwyr gwres a defnyddwyr gwres.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Cafodd TAN 8: Ynni Adnewyddadwy ei gyhoeddi yn 2005 ac mae'n rhoi ychydig o gyngor ar rwydweithiau gwres ac yn hyrwyddo prosiectau gwresogi cymunedol sy'n defnyddio technolegau carbon isel y dylid eu cynnwys mewn cynlluniau datblygu a chanllawiau cynllunio ategol.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-8-ynni-adnewyddadwy

Tystiolaeth Allweddol

The Future of Heating: Meeting the challenge (2013)

Datganiad Polisi Llywodraeth y DU ar Wresogi.

Mae'r ddogfen hon yn disgrifio'r her o geisio datgarboneiddio'r galw am wres yn y DU. Mae'n cydnabod y bydd rhwydweithiau gwresogi'n cyfrannu at leihau'r galw am systemau gwresogi sy'n defnyddio tanwydd ffosil.

Mae'n cydnabod bod cyfraniad awdurdodau lleol yn dyngedfennol at gynyddu'r defnydd o rwydweithiau gwresogi gan eu bod yn gallu creu amgylchedd cefnogol yn eu hardal a chefnogi neu noddi prosiectau penodol. Nhw sy'n gyfrifol am gynllunio, adfywio trefol a thai a nhw sy'n berchen ar yr heolydd y bydd yn rhaid gosod y rhwydweithiau hyn oddi tanynt. Nhw hefyd yw perchenogion y llwythi gwres mewn tai cymdeithasol ac adeiladau eraill y maen nhw'n eu rheoli neu'n eu meddiannu.

Mae'n cydnabod hefyd mai awdurdodau lleol sydd yn y sefyllfa orau i baratoi'r uwchgynllun ynni mewn ardaloedd sy'n addas ar gyfer rhwydweithiau gwresogi ac i asesu ymarferoldeb prosiectau.

Tua 2% o'r galw am wres domestig, sector cyhoeddus a masnachol sy'n cael ei gyflenwi yn y DU trwy rwydweithiau gwresogi. Mae gan yr FfDC ran i'w chwarae i nodi'r ardaloedd lle gallai rhwydweithiau gwresogi fod yn ymarferol a gofyn am gynnal rhagor o waith i asesu eu potensial.

www.gov.uk/government/publications/the-future-of-heating-meeting-the-challenge (Saesneg yn unig)

Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel (2019)

Yn nodi gweithredoedd Llywodraeth Cymru i hyrwyddo datgarboneiddio.

Mae Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel yn rhoi'r cefndir, y cyd-destun a'r dystiolaeth i Lywodraeth Cymru iddi allu cyflwyno amrywiaeth o fesurau i sicrhau bod Cymru'n datgarboneiddio yn ddigon cyflym i fodloni'n hymrwymiadau cenedlaethol a rhyngwladol.

Un polisi yn y Cynllun yw bod Llywodraeth Cymru'n parhau i roi cefnogaeth i nodi, datblygu a buddsoddi mewn systemau gwresogi ardal. Mae'r FfDC yn rhan o'r polisi adeiladol hwn o nodi ardaloedd posibl ar gyfer rhwydweithiau o'r fath.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-06/cynllun-cyflawni-carbon-isel-cy_0.pdf

The national comprehensive assessment of the potential for combined heat and power and district heating and cooling in the UK (2016)

Mae'r adroddiad hwn yn disgrifio'r potensial ar gyfer systemau gwresogi ac oeri ardal effeithiol yn y DU, hyd at 2030.

Mae'r adroddiad hwn yn disgrifio'r potensial ar gyfer systemau gwresogi ac oeri ardal effeithiol yn y DU, hyd at 2030.

Yn ôl yr asesiad yn yr adroddiad o'r potensial technegol, gallai brosiectau unigol ar lefel adeilad, fel pympiau gwres, gwres solar a boeleri biomas, fodloni hyd at 85% o'r galw am wres yn y DU. Ar wahân i hynny, gallai cymaint â 60% gael ei fodloni trwy systemau gwresogi ardal effeithiol.

Mae'r adroddiad yn cynnwys mapiau gwresogi ac oeri o'r DU, sy'n dangos lleoliad systemau gwres a phŵer cyfun a systemau gwresogi ardal, a ffynonellau posibl gwres adferadwy. Gellid defnyddio data'r asesiad hwn i nodi'n union ble yng Nghymru y ceir digon o alw am wres i wneud rhwydweithiau gwresogi ardal yn ymarferol. Gellid cynnwys yr ardaloedd hyn yn yr FfDC i fod yn gatalydd ar gyfer rhagor o ymchwil a sylw gan awdurdodau cynllunio a datblygwyr.

www.gov.uk/government/publications/the-national-comprehensive-assessment-of-the-potential-for-combined-heat-and-power-and-district-heating-and-cooling-in-the-uk (Saesneg yn unig)

Data Ardaloedd Blaenoriaeth ar gyfer Rhwydweithiau Gwresogi Ardal (2019)

Y data a ddefnyddir i nodi Ardaloedd Blaenoriaeth ar gyfer Rhwydweithiau Gwresogi Ardal.

Rydym wedi defnyddio data a ddarparwyd gan Lywodraeth y DU a'r data yn y National Comprehensive Assessment of Heating and Cooling (gweler uchod) i nodi faint o wres sydd ei angen ar fwyafrif yr adeiladau yng Nghymru.

O wneud hynny, gan ddefnyddio Systemau Gwybodaeth Ddaearyddol, rydym wedi nodi ardaloedd bach eu harwynebedd lle mae galw mawr am ynni gwres. Mae'r holl ardaloedd hyn yn ardaloedd lle mae yna ddwysedd gwres (galw am wres) o fwy na 3 Megawatt y cilometr sgwâr. Rydym wedi crynhoi'r data i nodi'r trefi a dinasoedd yng Nghymru sydd â'r potensial mwyaf i gynnal rhwydweithiau gwresogi ardal.

Dangosir y lleoedd hynny yn yr FfDC fel Ardaloedd Blaenoriaeth Gwresogi Ardal.

lle.gov.wales/catalogue/item/NDFHeatDemandMap/?lang=cy

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-40 a B-41, grŵp polisi 7.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Adran 5 – Y Rhanbarthau

Mae adran 5 yn esbonio sut y mae'r FfDC yn ymdrin â chynllunio rhanbarthol. Mae'n cynnwys polisïau ar y tri rhanbarth – y Gogledd, y Canolbarth a'r De-orllewin a'r De-Ddwyrain.

Disgrifir y dystiolaeth fu'n sail i'r adran hon isod. Nodir hefyd y cysylltiadau â PCC.

Mae tair haen i'r system cynllunio datblygiad – cenedlaethol, rhanbarthol a lleol. Mae'r FfDC yn rhoi cyfeiriad ar gyfer cynlluniau rhanbarthol a lleol ond nid yw'n ymgymryd â rôl cynlluniau datblygu'r haenau is hyn. Mae'r polisïau rhanbarthol yn yr FfDC drafft wedi'u paratoi â hynny mewn cof. Os nad yw'r FfDC yn cyfeirio at bwnc, nid yw hynny'n golygu nad yw'r pwnc hwnnw'n un pwysig. Gall olygu bod haenau mwy priodol yn y system gynllunio i ymdrin ag e.

Y rhanbarthau – Prif Dystiolaeth ac Arweiniad Trosfwaol

Dynodi Ardaloedd Rhanbarthol ar gyfer yr FfDC (Awst 2017)

Gwaith ymchwil a gynhaliwyd ar ran Llywodraeth Cymru i nodi'r ardaloedd twf i gefnogi Fframwaith Datblygu Cenedlaethol ar gyfer cynllunio.

llyw.cymru/fframwaith-datblygu-cenedlaethol-rhanbarthau

Ffyniant i Bawb: y Cynllun Gweithredu ar yr Economi (Rhagfyr 2017)

Yn esbonio sut y bydd Llywodraeth Cymru am helpu'r economi i dyfu.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-y-cynllun-gweithredu-ar-yr-economi

Ystadegau Cryno ar gyfer Rhanbarthau Economaidd (2019)

Mae'r adroddiad yn darparu ystadegau cryno ar bynciau allweddol ac ar gyfer tair rhanbarth yr FfDC.

llyw.cymru/ystadegau-cryno-ar-gyfer-rhanbarthau-economaidd-2019

Pobl, llefydd, dyfodol: diweddariad cynllun gofodol Cymru 2008

Cynllun gofodol Llywodraeth Cymru ar gyfer cynllunio lleol a chymunedol.

llyw.cymru/pobl-llefydd-dyfodol-diweddariad-cynllun-gofodol-cymru-2008

Cronfeydd Ewropeaidd Cymru: Fframwaith Blaenoriaethau Economaidd

Canllaw sy'n rhoi cyd-destun buddsoddi ar gyfer rhoi rhaglenni'r UE ar waith yng Nghymru.

llyw.cymru/cronfeydd-ewropeaidd-cymru-fframwaith-blaenoriaethau-economaidd

Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol

Canllawiau Newydd ar baratoi Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol.

llyw.cymru/y-llawlyfr-ar-gynlluniau-datblygu-drafft-argraffiad-3

Papurau Esboniadol – Y Rhanbarthau

Cafodd y papur esboniadol ei baratoi i gynorthwyo darllenwyr yr FfDC drafft i ddeall y rhesymeg sydd wrth wraidd yr ôl troed rhanbarthol. Mae'n tynnu sylw at y dystiolaeth allweddol sydd wedi cyfarwyddo'r ôl troed rhanbarthol.

llyw.cymru/y-rhanbarthau-papur-esboniadol

Polisi 16 – Polisïau Strategol ar gyfer Cynllunio Rhanbarthol

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
8. mewn lleoedd â seilwaith digidol o'r radd flaenaf
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae Polisi 16 yn disgrifio'r materion polisi strategol y mae angen i gynllun rhanbarthol ddelio â nhw. Mae'n cwmpasu amrywiaeth eang o feysydd ac yn sail iddo y mae'r sylw helaeth a roddir yn PPC i faterion cynllunio rhanbarthol:

Para: 1.4 Beth yw'r System Gynllunio?; 1.22 Fframwaith Datblygu Cenedlaethol; 1.24 Cynlluniau Datblygu Strategol; 3.49 Aneddiadau Newydd; 3.58 Seilwaith Ategol; 3.60 Lleiniau Glas a Lletemau Glas; 4.1.5 Strategaethau Trafnidiaeth a Chynllunio Integredig; 4.2.4 Gofyniad Tai; 4.2.16 Cyflenwi Tai; 5 Cydweithio (p74); 5.4 Datblygu Economaidd; 5.7.16 Targedau Ynni Adnewyddadwy; 5.9.3 Ynni Adnewyddadwy a Charbon Isel; 5.13.12 Darparu Seilwaith Gwastraff Eang ac Amrywiol; 5.14.10, 5.14.14 Sicrhau Cyflenwad [Mwynau]; 5.14.21 Anghenion Cenedlaethol, Rhanbarthol a Lleol ar gyfer Mwynau nad ydynt yn Cynhyrchu Ynni; 6 Cydweithio (p120); 6.3.3 Tirwedd; 6.4.4 Bioamrywiaeth a Rhwydweithiau Ecolegol; 6.5 Ardaloedd Arfordirol; 6.9.9 Dulliau Dadrisgio Integredig.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Deddf Cynllunio (Cymru) 2015

Mae'r Ddeddf yn darparu ar gyfer dynodi ardaloedd cynllunio strategol, sefydlu paneli cynllunio strategol a pharatoi cynlluniau datblygu strategol (CDS). Mae'r FfDC yn cynnig helpu i ddarparu cynlluniau rhanbarthol a pharatoi CDSau.

www.legislation.gov.uk/anaw/2015/4/contents/enacted

Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol – Canllaw sy'n ymddangos ar baratoi Cynlluniau Datblygu Strategol a Lleol (Ymgynghoriad Mehefin i Awst 2019)

Canllaw ymarferol Llywodraeth Cymru ar baratoi cynlluniau datblygu i sicrhau bod y cynlluniau'n effeithiol ac ymarferol ac yn cyfrannu at greu lle fel y noda Polisi Cynllunio Cymru (PCC). Mae adran 10 yr ymgynghoriad drafft yn ymdrin â pharatoi CDSau, gan ddylanwadu ar ofynion polisi 16.

llyw.cymru/y-llawlyfr-ar-gynlluniau-datblygu-drafft-argraffiad-3

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-42 a B-43, grŵp polisi 8.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Gogledd Cymru

Polisi 17 – Wrecsam a Glannau Dyfrdwy

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
8. mewn lleoedd â seilwaith digidol o'r radd flaenaf
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

3.37 Y Strategaeth Ofodol a'r Drefn Chwilio am Safleoedd

4.1.7 Symud o fewn a rhwng llefydd

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Bargen Twf Gogledd Cymru – dogfen gais (2017)

Mae'r dogfennau hyn yn nodi blaenoriaethau ac amcanion twf yn y Gogledd a gefnogir gan y consortiwm o awdurdodau lleol a busnesau sy'n rhan o Fargen Twf y Gogledd. Mae'n enwi prosiectau posibl, enwau rhai lleoliadau allweddol ac yn nodi cysylltiadau rhanbarthol.

northwaleseab.co.uk/sites/nweab/files/documents/welsh_growth_plan_doc_v4_final.8.feb2018.cleaned.pdf

Symud Gogledd Cymru Ymlaen: Ein Gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru a Metro Gogledd-ddwyrain Cymru (2017)

Mae'r ddogfen yn nodi'r prif flaenoriaethau ar gyfer Metro'r Gogledd, ac mae'n glir y dylai Wrecsam a Glannau Dyfrdwy gael eu datblygu'n lleoedd hygyrch a chysylltiedig, yn ganolog i weddill y Gogledd ac ardal gogledd-ddwyrain Lloegr.

llyw.cymru/metro-gogledd-ddwyrain-cymru-symud-gogledd-cymru-ymlaen

Papur Esboniadol

Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut y cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi yma yn nhablau B-45 a B-46, grŵp polisi 9.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi yma yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 18 – Aneddiadau Arfordirol yng Ngogledd Cymru

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
8. mewn lleoedd â seilwaith digidol o'r radd flaenaf
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

3.37 Y Strategaeth Ofodol a'r Drefn Chwilio am Safleoedd

4.1.7 Symud o fewn a rhwng llefydd

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Bargen Twf Gogledd Cymru – dogfen gais (2017)

Mae'r dogfennau hyn yn nodi blaenoriaethau ac amcanion twf yn y Gogledd a gefnogir gan y consortiwm o awdurdodau lleol a busnesau sy'n rhan o Fargen Twf y Gogledd. Mae'n enwi prosiectau posibl, enwau rhai lleoliadau allweddol ac yn nodi cysylltiadau rhanbarthol.

northwaleseab.co.uk/sites/nweab/files/documents/welsh_growth_plan_doc_v4_final.8.feb2018.cleaned.pdf

Symud Gogledd Cymru Ymlaen: Ein Gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru a Metro Gogledd-ddwyrain Cymru: (2017)

Mae'r ddogfen yn nodi'r prif flaenoriaethau ar gyfer Metro'r Gogledd. Bydd ardaloedd ar hyd arfordir y Gogledd yn elwa arno gan wella'u cysylltiadau ag ardal drefol y gogledd-ddwyrain.

llyw.cymru/metro-gogledd-ddwyrain-cymru-symud-gogledd-cymru-ymlaen

Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru

Dangosydd amddifaddedd cymharol yng Nghymru, gan ddangos y pocedi o amddifadded dwfn ei wreiddiau a geir mewn rhai trefi glan-môr yn y Gogledd.

statscymru.llyw.cymru/Catalogue/Community-Safety-and-Social-Inclusion/Welsh-Index-of-Multiple-Deprivation/Archive/WIMD-2014

Papur Esboniadol

Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-45 a B-46, grŵp polisi 9.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynwys atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 19 – Lleiniau Glas yng Ngogledd Cymru

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

3.60 Rheoli Ffurf Aneddiadau – Lleiniau Glas a Lletemau Glas

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

House of Commons Library: Green Belt (2019)

Papur trafod ar briodoleddau, manteision a gwendidau'r polisi lleiniau glas yn Lloegr.

researchbriefings.parliament.uk/ResearchBriefing/Summary/SN00934 (Saesneg yn unig)

Landscape Institute: Green Belt policy (2018)

Papur polisi gan yr Athrofa Tirweddau ar fanteision a gwerth posibl Lleiniau Gwyrdd sydd wedi'u saernïo'n dda a'u diffinio'n briodol.

landscapewpstorage01.blob.core.windows.net/www-landscapeinstitute-org/2018/04/li-green-belt-briefing-apr-2018.pdf (Saesneg yn unig)

Cheshire West and Chester Green Belt

Hyd a lled y llain werdd yn Swydd Gaer, sy'n ffinio â Chymru.

data.gov.uk/dataset/09c1fac5-9488-4cd1-9665-f3b84cab18f7/cwac-green-belt (Saesneg yn unig)

Papur Esboniadol

Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-45 a B-46, grŵp polisi 9.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 20 – Porthladd Caergybi

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw…

2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae Polisi Cynllunio Cymru yn cydnabod rôl porthladdoedd i wneud Cymru'n lle deniadol i fusnesau, ymwelwyr ac ar gyfer cludo nwyddau. Mae'n cydnabod y gall cefnogi a buddsoddi yn y cyfleusterau hyn wireddu potensial i roi hwb i'r economi, yn uniongyrchol trwy gynyddu'r defnydd o'r cyfleusterau, ac yn anuniongyrchol trwy'r cyfleoedd y gall seilwaith morgludiant ei gynnig i sectorau eraill.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Mae TAN 18 yn ymhelaethu ar bolisïau trafnidiaeth PCC.

Dywed y dylai awdurdodau cynllunio ofalu i sicrhau nad yw datblygiadau a fwriedir ar gyfer adfywio porthladdoedd yn anghydnaws â gweithgarwch porthladdoedd gerllaw.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-18-trafnidiaeth

Tystiolaeth Allweddol

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl – Strategaeth Drafnidiaeth Cymru 2008

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl sy'n rhoi'r fframwaith strategol ar gyfer holl weithgareddau Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â thrafnidiaeth hyd 2030.

Gan ymdrin â phob dull teithio, mae'r strategaeth yn disgrifio blaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r canlyniadau y mae am eu gweld. Mae'n disgrifio awydd Llywodraeth Cymru i annog mwy o forgludiant byr trwy borthladdoedd Cymru.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2017-09/strategaeth-drafnidiaeth-cymru.pdf

Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru (2019)

Polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer defnyddio'n moroedd mewn ffordd gynaliadwy dros yr 20 mlynedd nesaf.

Mae'r Cynllun Morol Cenedlaethol yn cynnig gweledigaeth i borthladdoedd ar gyfer cynllunio'u gweithgareddau heddiw ac yn y dyfodol, gan gynnwys opsiynau ar gyfer ehangu ac arallgyfeirio.

llyw.cymru/cynllun-morol-cenedlaethol-cymru-dogfen

Port of Holyhead Expansion (2017)

Manylion y cynlluniau i ehangu Porthladd Caergybi.

Gwybodaeth am sgrinio a chwmpasu'r cynlluniau i ehangu Porthladd Caergybi ac asesiad o'u heffaith amgylcheddol.

www.gov.uk/government/publications/port-of-holyhead-expansion (Saesneg yn unig)

Papur Esboniadol

Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru a Phorthladdoedd

Cafodd y papur esboniadol ei baratoi i gynorthwyo darllenwyr yr FfDC drafft i ddeall y berthynas rhwng yr FfDC Drafft a Chynllun Morol Cenedlaethol Cymru a'r dull a roddir ar waith i ymdrin â pholisïau porthladdoedd. Mae'n tynnu sylw at feysydd polisi allweddol sy'n gorgyffwrdd o fewn y cynlluniau a'r dystiolaeth sydd wedi cyfarwyddo polisïau porthladdoedd o fewn y cynllun.

llyw.cymru/cynllun-morol-cenedlaethol-cymru-phorthladdoedd-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-45 a B-46, grŵp polisi 9.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 21 – Cysylltiadau Trafnidiaeth â Gogledd-orllewin Lloegr

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae PCC am leihau'r angen i deithio a lleihau hyd teithiau a'i gwneud hi'n haws i bobl gerdded, beicio a defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus. Mae'n datgan bod yn rhaid integreiddio cynllunio defnydd tir a thrafnidiaeth.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Mae TAN 18: Trafnidiaeth (2007) am weld integreiddio cynlluniau defnydd tir a datblygu seilwaith trafnidiaeth. Mae'n hyrwyddo ymdrechion i leihau'r angen i deithio a rhoi mwy o ddewis o ddulliau teithio heblaw'r car preifat. Mae'n hyrwyddo hygyrchedd cymharol yn hytrach na sicrhau bod pawb yn gallu teithio i bobman.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-18-trafnidiaeth

Tystiolaeth Allweddol

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (2008)

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl sy'n rhoi'r fframwaith strategol ar gyfer holl weithgareddau Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â thrafnidiaeth hyd 2030.

Gan ymdrin â phob dull teithio, mae'r strategaeth yn disgrifio blaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r canlyniadau y mae am eu gweld.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2017-09/strategaeth-drafnidiaeth-cymru.pdf

Symud Gogledd Cymru Ymlaen: Ein Gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru a Metro Gogledd-ddwyrain Cymru (2017)

Polisi trafnidiaeth Llywodraeth Cymru yn y Gogledd.

Mae'r FfDC yn helpu i wireddu'r ymrwymiadau yn Symud Gogledd Cymru Ymlaen: Ein Gweledigaeth ar gyfer Gogledd Cymru a Metro Gogledd-ddwyrain Cymru.

llyw.cymru/metro-gogledd-ddwyrain-cymru-symud-gogledd-cymru-ymlaen

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-45 a B-46, grŵp polisi 9.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 22 – Gogledd-orllewin Cymru ac Ynni

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Dywed adran 5.7 Polisi Cynllunio Cymru mai targedau Llywodraeth Cymru yw lleihau ein dibyniaeth ar ynni o danwyddau ffosil; a gweithio i newid i economi carbon isel yn unol â thargedau ac ymrwymiadau cenedlaethol a rhyngwladol.

Â paragraff 5.7.5 yn ei flaen i ddweud bod y blaenoriaethau hyn, er mwyn gwella ansawdd bywyd ein cenhedlaeth ni a chenedlaethau'r dyfodol, yn cyfrannu at leihau allyriadau carbon, fel rhan o'n hymdrechion i ddatgarboneiddio a chyfoethogi yr un pryd lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol pobl a chymunedau Cymru. Mae hyn yn golygu cymryd camau rhagofalus i rwystro Cymru rhag cael 'ei chlymu' i gloddio am ragor o danwydd ffosil a datblygiadau carbon uchel.

Dywed paragraff 5.7.7 y dylai'r system gynllunio sicrhau cymysgedd priodol o ynni fydd yn sicrhau'r manteision mwyaf i'n heconomi a'n cymunedau gan sicrhau'r effeithiau amgylcheddol a chymdeithasol mwyaf posibl. Mae hyn yn rhan o nod Llywodraeth Cymru i sefydlu'r polisïau datblygu economaidd cadarnaf yn sail i dwf a llewyrch yng Nghymru, gan gydnabod pa mor bwysig yw datgarboneiddio a defnyddio adnoddau naturiol yn gynaliadwy, fel sbardun economaidd ac fel ymrwymiad i ddatblygu cynaliadwy.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel (2019)

Yn nodi gweithredoedd Llywodraeth Cymru i hyrwyddo datgarboneiddio. Mae Ffyniant i Bawb: Cymru Carbon Isel yn rhoi'r cefndir, y cyd-destun a'r dystiolaeth i Lywodraeth Cymru iddi allu cyflwyno amrywiaeth o fesurau i sicrhau bod Cymru'n datgarboneiddio yn ddigon cyflym i fodloni'n hymrwymiadau cenedlaethol a rhyngwladol. Mae'r FfDC yn cael ei weld fel sbardun allweddol i'n helpu i gyrraedd ein targedau datgarboneiddio trwy system gynllunio Cymru.

Cydnabyddir y bydd gan niwclear rôl i gyflenwi rhan o'n cymysgedd ynni yn y dyfodol. Hyd yma, mae Llywodraeth Cymru wedi treulio cryn amser a chyfle i sicrhau bod ein safleoedd niwclear yn darparu gwaith, hyfforddiant a gwaddol fawr o fanteision i Gymru.

Mae rhai'n credu mai Adweithyddion Modiwlaidd Datblygedig (AMR) yw dyfodol ynni carbon isel. Maen nhw'n ddatblygiadau llai a rhatach. Mae Llywodraeth Cymru'n ystyried y potensial i Gymru ddod yn arweinydd byd yn y maes, gan ddatblygu sgiliau technegol a allai arwain at swyddi uchel eu gwerth yn ardal Trawsfynydd.

Mae gan yr FfDC ei rhan felly i ddefnyddio'r system gynllunio i hyrwyddo safleoedd yn y Gogledd-orllewin ar gyfer datblygiadau ynni newydd, i sicrhau y ceir y manteision economaidd mwyaf a bod unrhyw effeithiau ar yr amgylchedd yn cael eu cydnabod a'u lliniaru.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2019-06/cynllun-cyflawni-carbon-isel-cy_0.pdf

North West Nuclear Arc

Partneriaeth yw hon o asiantaethau a sefydliadau academaidd sy'n gweithio gyda'i gilydd i hyrwyddo potensial y Gogledd a Gogledd-orllewin Lloegr o safbwynt ymchwil a datblygu niwclear.

Labordy byw yw'r North West Nuclear Arc (NWNA) ar gyfer rhoi polisi niwclear blaengar ar waith ar lawr gwlad. Mae'n rhwydwaith sy'n ymestyn o Cumbria i Ogledd Cymru.

Mae bron hanner ymchwil a datblygu niwclear y DU yn digwydd yn y NWNA.

Mae prif bartneriaid NWNA wedi dod ynghyd mewn ffordd organig i greu cyd-weledigaeth fyw. Wedi'u huno gan ymdeimlad o le a chan awydd i sicrhau newid er lles ein cymunedau, ein nod yw cymryd camau cydgysylltiedig i feithrin ecosystem gryfach o arloesi a chefnogi'r sector niwclear i ddatblygu atebion rhatach a chyflymach i ddatrys y newid yn yr hinsawdd.

Mae gan yr FfDC ei rhan i ddefnyddio'r system gynllunio i hyrwyddo safleoedd yn y Gogledd-orllewin ar gyfer ymchwil a datblygu ynni newydd a sicrhau y ceir y manteision mwyaf.

nwnucleararc.co.uk/ (Saesneg yn unig)

UK Industrial Strategy: Nuclear Sector Deal

Yn disgrifio Cynigion Polisi Llywodraeth y DU ar gyfer gweithio mewn partneriaeth â'r sector niwclear.

Mae'r Fargen Sector hon yn datblygu'r bartneriaeth sydd eisoes yn bod rhwng Llywodraeth y DU a sector niwclear y DU.

Mae'n sicrhau bod sector niwclear y DU yn parhau'n gystadleuol o ran cost o'i chymharu â thechnolegau carbon isel eraill i gefnogi Strategaeth Twf Glân y DU a'r Her Fawr. Trwy ddefnyddio technegau adeiladu newydd a dulliau gweithgynhyrchu arloesol, bydd y fargen yn gostwng costau adeiladu adweithyddion newydd gan feithrin galluoedd a sgiliau'r gadwyn gyflenwi ddomestig.

Yn y fargen, mae Llywodraeth y DU yn cydnabod y twf yn y diddordeb lleol a rhanbarthol mewn nifer o safleoedd fel Trawsfynydd, ar gyfer datblygu niwclear. Mewn egwyddor, mae'n nodi dadleuon datblygwyr y dylai pwerdai bach newydd (ail)ddefnyddio safleoedd trwyddedig sydd eisoes yn bod i fanteisio ar yr arian a fuddsoddwyd yn y gorffennol mewn seilwaith a chysylltiadau â'r grid, ac ar weithlu crefftus yr ardal. Mae Llywodraeth y DU wrthi'n ystyried y cwestiwn o ble i leoli SMRs.

Felly, mae gan yr FfDC ei ran i ddefnyddio'r system gynllunio i hyrwyddo safleoedd yn y Gogledd-orllewin ar gyfer ymchwil a datblygu newydd ym maes ynni ac i sicrhau manteision mor fawr â phosibl.

assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/720405/Final_Version_BEIS_Nuclear_SD.PDF (Saesneg yn unig)

Ardal Fenter Eryri

Mae Bwrdd Ardal Fenter Eryri yn hyrwyddo **safle Trawsfynydd ar gyfer ei ddatblygu yn y dyfodol**.

Mae safle Trawsfynydd yn cael ei hyrwyddo gan Ardal Fenter Eryri gan ei fod yn cynnig:

- lleoliad unigryw ar gyfer canolfan ddata, gydag ynni naturiol, ffynhonnell oeri naturiol a diogelwch naturiol
- y potensial i ddatblygu Adweithydd Modiwlaidd Bach (SMR), y cyntaf o'i fath
- ei seilwaith grid ynni ei hun, o bwys cenedlaethol.

Felly, mae gan yr FfDC ei ran i ddefnyddio'r system gynllunio i hyrwyddo safleoedd yn y Gogledd-orllewin ar gyfer ymchwil a datblygu newydd ym maes ynni ac i sicrhau manteision mor fawr â phosibl.

businesswales.gov.wales/enterprisezones/cy/ardaloedd-menter-yng-nghymru/eryri

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-45 a B-46, grŵp polisi 9.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Canolbarth a De-orllewin Cymru

Polisi 23 – Bae Abertawe a Llanelli

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
8. mewn lleoedd â seilwaith digidol o'r radd flaenaf
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

3.37 Y Strategaeth Ofodol a'r Drefn Chwilio am Safleoedd

4.1.7 Symud o fewn a rhwng llefydd

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Bargen Ddinesig Bae Abertawe (2017)

Ymrwymiad i ariannu prosiectau strategol yn ardal Bae Abertawe (sef Abertawe, Castell-nedd Port Talbot, Sir Gaerfyrddin a Sir Benfro).

www.bargenddinesigbaeabertawe.cymru/llinell-amser/

Metro Bae Abertawe – gwefan

Datganiad byr yn nodi'r dyheadau ynghylch cynllun Metro yn ardal Bae Abertawe.

tfw.wales/cy/metro-bae-abertawe

Papur Esboniadol

Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-47 a B-48, grŵp polisi 10.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 24 – Canolfannau Rhanbarthol

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
8. mewn lleoedd â seilwaith digidol o'r radd flaenaf
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

3.37 Y Strategaeth Ofodol a'r Drefn Chwilio am Safleoedd

4.1.7 Symud o fewn a rhwng llefydd

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Bargen Ddinesig Bae Abertawe (2017)

Ymrwymiad i ariannu prosiectau strategol yn ardal Bae Abertawe (sef Abertawe, Castell-nedd Port Talbot, Sir Gaerfyrddin a Sir Benfro).

www.bargenddinesigbaeabertawe.cymru/llinell-amser/

Growing Mid Wales Baseline Report – Gorffennaf 2018

Sylfaen o dystiolaeth economaidd, wedi'i pharatoi ar gyfer Partneriaeth Tyfu Canolbarth Cymru.

Casgliad o ddata ac ystadegau ar fynegeion economaidd a demograffig y Canolbarth (Ceredigion a Phowys).

en.powys.gov.uk/media/9592/Growing-Mid-Wales---Baseline-Report-July-2018/pdf/Growing_Mid_Wales_-_Baseline_Report_July_2018.pdf?m=1558608133323

Papur Esboniadol

Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-47 a B-48, grŵp polisi 10.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 25 – Dyfrffordd y Ddau Gleddau

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae Polisi Cynllunio Cymru yn cydnabod rôl harbyrau i wneud Cymru'n lle deniadol i fusnesau, ymwelwyr ac ar gyfer cludo nwyddau. Mae'n cydnabod y gall cefnogi a buddsoddi yn y cyfleusterau hyn wireddu potensial i roi hwb i'r economi, yn uniongyrchol trwy gynyddu'r defnydd o'r cyfleusterau, ac yn anuniongyrchol trwy'r cyfleoedd y gall seilwaith morgludiant ei gynnig i sectorau eraill.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Mae TAN 18: Trafnidiaeth (2007) yn ymhelaethu ar y polisïau trafnidiaeth yn PCC.

Mae'n cydnabod bod morgludiant ar yr arfordir, ynghyd â'r prif ddyfrffyrdd mordwyo, yn ddull ecogyfeillgar o gludo nwyddau. Mae'n dibynnu ar gael glanfeydd a chyfleustrau i drin a dosbarthu'r nwyddau. Dylid amcanu at gadw neu ddarparu glanfeydd a chyfleusterau harbwr ar gyfer datblygiadau o'r fath a diogelu neu ddarparu cysylltiadau â nhw ar y rheilffyrdd a'r ffyrdd, trwy ddynodi safleoedd mewn cynlluniau datblygu.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-18-trafnidiaeth

Tystiolaeth Allweddol

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (2008)

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl sy'n rhoi'r fframwaith strategol ar gyfer holl weithgareddau Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â thrafnidiaeth hyd 2030.

Gan ymdrin â phob dull teithio, mae'r strategaeth yn disgrifio blaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r canlyniadau y mae am eu gweld. Mae'n disgrifio awydd Llywodraeth Cymru i annog mwy o forgludiant byr trwy borthladdoedd Cymru.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2017-09/strategaeth-drafnidiaeth-cymru.pdf

Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru

Mae'n amlinellu polisi Llywodraeth Cymru ar gyfer defnyddio'n moroedd mewn ffordd gynaliadwy dros yr 20 mlynedd nesaf.

Mae'r Cynllun Morol Cenedlaethol yn cynnig gweledigaeth i borthladdoedd ar gyfer cynllunio'u gweithgareddau heddiw ac yn y dyfodol, gan gynnwys opsiynau ar gyfer ehangu ac arallgyfeirio.

llyw.cymru/cynllunio-morol?_ga=

Cynllun Datblygu Lleol Cyngor Sir Penfro 2013 gan gynnwys Uwchgynllun Porthladd Aberdaugleddau (2010)

Uwchgynllun Awdurdod y Porthladd ar gyfer Porthladd Aberdaugleddau.

Mae'r uwchgynllun yn crisialu cynlluniau strategol y porthladd ei hun ar gyfer y tymor canolig i hir, i helpu cyrff cynllunio rhanbarthol a lleol a darparwyr rhwydweithiau trafnidiaeth i baratoi ac adolygu strategaethau datblygu ac i roi gwybod i ddefnyddwyr a gweithwyr y porthladd a chymunedau lleol sut y gallai'r porthladd gael ei ddatblygu dros y blynyddoedd fel ymateb i'r farchnad a chyfleoedd i gynyddu cynhyrchiant diwydiannol, gwneud y defnydd gorau o'r seilwaith a sicrhau manteision amgylcheddol sy'n seiliedig ar rwydweithiau logisteg a chynhyrchu mwy effeithiol.

www.sir-benfro.gov.uk/y-cynllun-datblygu-lleol-ar-ol-adroddiad-yr-arolygydd

Tystiolaeth Allweddol

Cynllun Morol Cenedlaethol Cymru a Phorthladdoedd

Cafodd y papur esboniadol ei baratoi i gynorthwyo darllenwyr yr FfDC drafft i ddeall y berthynas rhwng yr FfDC Drafft a Chynllun Morol Cenedlaethol Cymru a'r dull a roddir ar waith i ymdrin â pholisïau porthladdoedd. Mae'n tynnu sylw at feysydd polisi allweddol sy'n gorgyffwrdd o fewn y cynlluniau a'r dystiolaeth sydd wedi cyfarwyddo polisïau porthladdoedd o fewn y cynllun.

llyw.cymru/cynllun-morol-cenedlaethol-cymru-phorthladdoedd-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-47 a B-48, grŵp polisi 10.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 26 – Metro Bae Abertawe

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae PCC am leihau'r angen i deithio a lleihau hyd teithiau a'i gwneud hi'n haws i bobl gerdded, beicio a defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus. Mae'n datgan bod yn rhaid integreiddio cynllunio defnydd tir a thrafnidiaeth. Dywed fod yn rhaid i awdurdodau cynllunio gyfeirio datblygiadau i'r mannau sydd fwyaf hygyrch i drafnidiaeth gyhoeddus. Dywed hefyd fod yn rhaid i ddyluniad, dwysedd a defnyddiau datblygiadau newydd gefnogi'r defnydd o drafnidiaeth gyhoeddus a gwneud y gorau o botensial ei hygyrchedd. Yn arbennig, dylid annog datblygiadau dwysedd uchel a defnydd cymysg mewn ardaloedd sy'n hygyrch iawn i drafnidiaeth gyhoeddus.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Mae TAN 18: Trafnidiaeth (2007) am weld integreiddio cynlluniau defnydd tir a datblygu seilwaith trafnidiaeth. Mae'n hyrwyddo ymdrechion i leihau'r angen i deithio a rhoi mwy o ddewis o ddulliau teithio heblaw'r car preifat. Mae'n hyrwyddo hygyrchedd cymharol yn hytrach na sicrhau bod pawb yn gallu teithio i bobman.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-18-trafnidiaeth

Tystiolaeth Allweddol

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (2008)

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl sy'n rhoi'r fframwaith strategol ar gyfer holl weithgareddau Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â thrafnidiaeth hyd 2030.

Gan ymdrin â phob dull teithio, mae'r strategaeth yn disgrifio blaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r canlyniadau y mae am eu gweld.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2017-09/strategaeth-drafnidiaeth-cymru.pdf

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-47 a B-48, grŵp polisi 10.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

De-ddwyrain Cymru

Polisi 27 – Caerdydd

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
4. mewn lleoedd lle mae'r iaith Gymraeg yn ffynnu
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

3.37 Y Strategaeth Ofodol a'r Drefn Chwilio am Safleoedd

4.1.7 Symud o fewn a rhwng llefydd

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Bargen Prifddinas-Ranbarth Caerdydd – Gweledigaeth (2016)

Mae Bargen y Brifddinas yn cydnabod pwysigrwydd Caerdydd i'r rhanbarth. Gan ddweud *"Gyda dwy ddinas (Caerdydd a Chasnewydd) wrth ei graidd, mae'r rhanbarth wedi gweld adfywiad a buddsoddiad sylweddol dros y degawdau diwethaf"*.

www.cardiffcapitalregion.wales/cy/ynghlych/

Metro'r De-ddwyrain – Llawlyfr (2016)

Mae'r llawlyfr hwn yn disgrifio prosiect Llywodraeth Cymru i wella'r rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus ym Mhrifddinas-Ranbarth Caerdydd.

Mae'n glir ynghylch pwysigrwydd Caerdydd fel lleoliad canolog y metro.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-06/metro-de-cymru-llawlyfr-cryno.pdf

Core Cities UK (2017)

Mae partneriaeth y Dinasoedd Craidd yn fforwm ar lefel y DU o 10 dinas sy'n cynnwys Caerdydd. Mae'n rhoi proffil o gryfderau a chyfleoedd economaidd Caerdydd.

www.corecities.com/cities/cities/cardiff (Saesneg yn unig)

Papur Esboniadol

Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-49 a B-50, grŵp polisi 11.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B: llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd: llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 28 – Casnewydd

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw…

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
8. mewn lleoedd â seilwaith digidol o'r radd flaenaf
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

3.37 Y Strategaeth Ofodol a'r Drefn Chwilio am Safleoedd

4.1.7 Symud o fewn a rhwng llefydd

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Bargen Prifddinas-Ranbarth Caerdydd – Gweledigaeth

Mae Bargen y Brif-ddinas yn cydnabod pwysigrwydd Casnewydd i'r rhanbarth. Gan ddweud *"Gyda dwy ddinas (Caerdydd a Chasnewydd) wrth ei graidd, mae'r rhanbarth wedi gweld adfywiad a buddsoddiad sylweddol dros y degawdau diwethaf"*.

www.cardiffcapitalregion.wales/cy/ynghlych/

Metro'r De-ddwyrain – Llawlyfr (2006)

Mae'r llawlyfr hwn yn disgrifio prosiect Llywodraeth Cymru i wella'r rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus ym Mhrifddinas-Ranbarth Caerdydd.

Mae'n glir ynghylch pwysigrwydd Casnewydd fel lleoliad canolog ar rwydwaith y metro ac fel pwynt cysylltu â chymunedau Cymoedd y Dwyrain a Sir Fynwy.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-06/metro-de-cymru-llawlyfr-cryno.pdf

Papur Esboniadol

Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-49 a B-50, grŵp polisi 11.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 29 – Blaenau'r Cymoedd

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
9. mewn lleoedd sy'n rheoli eu hadnoddau naturiol yn gynaliadwy ac yn lleihau llygredd.

Polisi Cynllunio Cymru

3.37 Y Strategaeth Ofodol a'r Drefn Chwilio am Safleoedd

4.1.7 Symud o fewn a rhwng llefydd

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Tasglu'r Cymoedd: Ein Cymoedd, Ein Dyfodol

Y cynllun trosfwaol ar gyfer datblygu'r Cymoedd fel rhan annatod ac unigryw o Brifddinas-Ranbarth Caerdydd.

llyw.cymru/ein-cymoedd-ein-dyfodol-cyflwyniad

Metro'r De-ddwyrain – Llawlyfr (2006)

Mae'r llawlyfr hwn yn disgrifio prosiect Llywodraeth Cymru i wella'r rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus ym Mhrifddinas-Ranbarth Caerdydd.

Mae'n glir ynghylch pwysigrwydd gwella'r cysylltiadau â'r Cymoedd, ac yn benodol â Blaenau'r Cymoedd i sicrhau manteision cysylltiadau gwell rhwng y Cymoedd.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-06/metro-de-cymru-llawlyfr.pdf

Prosbectws Parc Rhanbarthol y Cymoedd

Y weledigaeth ar gyfer datblygu Cymoedd y De i wireddu a gwneud y gorau o'u potensial i sicrhau manteision cymdeithasol, diwylliannol, economaidd ac amgylcheddol.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-12/181203-parc-rhanrarthol-y-cymoedd.pdf

Papur Esboniadol

Y Strategaeth Ofodol

Mae'r papur esboniadol yn esbonio sut cafodd strategaeth ofodol yr FfDC Drafft ei datblygu, a thynnir sylw at y modd mae'r polisïau'n ategu'r strategaeth.

llyw.cymru/y-strategaeth-ofodol-papur-esboniadol

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-49 a B-50, grŵp polisi 11.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 30 – Lleiniau Glas yn Ne-ddwyrain Cymru

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
2. mewn lleoedd gwledig bywiog lle y gallant gael cartrefi, gwaith a gwasanaethau
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau, economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

3.60 Rheoli Ffurf Aneddiadau – Lleiniau Glas a Lletemau Glas

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

House of Commons Library: Green belt (2019)

Papur trafod ar rinweddau, manteision a gwendidau'r polisi lleiniau glas yn Lloegr.

researchbriefings.parliament.uk/ResearchBriefing/Summary/SN00934 (Saesneg yn unig)

Landscape Institute: Green Belt policy (2018)

Papur polisi gan yr Athrofa Tirweddau ar fanteision a gwerth posibl Lleiniau Gwyrdd sydd wedi'u saernïo'n dda a'u diffinio'n briodol.

landscapewpstorage01.blob.core.windows.net/www-landscapeinstitute-org/2018/04/li-green-belt-briefing-apr-2018.pdf (Saesneg yn unig)

West of England Joint Spatial Plan (2017)

Mae cynllun gofodol arfaethedig Awdurdodau Cyfun Gorllewin Lloegr yn disgrifio strategau sy'n diogelu'r Llain Las o gwmpas Bryste, gan gynyddu'r galw am dai. Mae cynllun gofodol arfaethedig Awdurdodau Cyfun Gorllewin Lloegr yn disgrifio strategau sy'n diogelu'r Llain Las o gwmpas Bryste, gan gynyddu'r galw am dai.

www.jointplanningwofe.org.uk/consult.ti/JSPPublication/consultationHome (Saesneg yn unig)

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-49 a B-50, grŵp polisi 11.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi yma yn nhabl 3.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 31 – Twf mewn Aneddiadau sy'n Canolbwyntio ar Gludiant Cynaliadwy

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
7. mewn lleoedd lle mae teithio yn gynaliadwy
11. mewn lleoedd sydd wedi'u datgarboneiddio.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae PCC am leihau'r angen i deithio a lleihau hyd teithiau a'i gwneud hi'n haws i bobl gerdded, beicio a defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus (Adran 4.1). Mae'n datgan fod yn rhaid integreiddio cynllunio defnydd tir a thrafnidiaeth. Dywed fod yn rhaid i awdurdodau cynllunio gyfeirio datblygiadau i'r mannau sydd fwyaf hygyrch i drafnidiaeth gyhoeddus. Dywed hefyd fod yn rhaid i ddyluniad, dwysedd a defnyddiau datblygiadau newydd gefnogi'r defnydd o drafnidiaeth gyhoeddus a gwneud y gorau o botensial ei hygyrchedd. Yn arbennig, dylid annog datblygiadau dwysedd uchel a defnydd cymysg mewn ardaloedd sy'n hygyrch iawn i drafnidiaeth gyhoeddus.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Mae TAN 18: Trafnidiaeth (2007) am weld integreiddio cynlluniau defnydd tir a datblygu seilwaith trafnidiaeth. Mae'n hyrwyddo ymdrechion i leihau'r angen i deithio a rhoi mwy o ddewis o ddulliau

teithio heblaw'r car preifat. Mae'n hyrwyddo hygyrchedd cymharol yn hytrach na sicrhau bod pawb yn gallu teithio i bobman.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-18-trafnidiaeth

Tystiolaeth Allweddol

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (2008)

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl sy'n rhoi'r fframwaith strategol ar gyfer holl weithgareddau Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â thrafnidiaeth hyd 2030.

Gan ymdrin â phob dull teithio, mae'r strategaeth yn disgrifio blaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r canlyniadau y mae am eu gweld.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2017-09/strategaeth-drafnidiaeth-cymru.pdf

Metro De Cymru: Llawlyfr cryno (2016)

Crynodeb o brosiect Llywodraeth Cymru i wella rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

Mae Metro'r De yn system trafnidiaeth integredig newydd o gwmpas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd i ddarparu gwasanaethau cyflymach, amlach a chysylltiedig gan ddefnyddio trenau, bysiau a rheilffordd ysgafn mewn hybiau integredig. Gall integreiddio cynllunio defnydd tir a thrafnidiaeth gynyddu manteision buddsoddiad arwyddocaol mewn trafnidiaeth gyhoeddus a bodloni amcanion ein polisïau datblygu cynaliadwy a llesiant ehangach.

llyw.cymru/metro-de-cymru-llawlyfr-cryno

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-49 a B-50, grŵp polisi 11.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 32 – Maes Awyr Caerdydd

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw...

3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo.

Polisi Cynllunio Cymru

Mae'r PCC o blaid ehangu a gwella meysydd awyr a'u seilwaith yng Nghymru a gwella'r cysylltiadau ffyrdd a rheilffyrdd â nhw, yn enwedig y rheini sy'n gwella hygyrchedd trafnidiaeth gyhoeddus (adran 5.3).

Mae'n dweud y dylai cynlluniau datblygu gynnwys polisïau sy'n ymdrin â datblygu seilwaith meysydd awyr a'u gwasanaethau cysylltiedig, ac â hyrwyddo mynediad trwy drafnidiaeth gynaliadwy, a sicrhau bod effeithiau amgylcheddol yn cael eu hystyried.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Nodiadau Cyngor Technegol (TAN)

Mae TAN 18: Trafnidiaeth yn cydnabod bod Maes Awyr Caerdydd o arwyddocâd cenedlaethol. Dywed y dylai cynlluniau datblygu ystyried cyfraniad traffig awyr at yr economi leol a chenedlaethol a'r manteision o gael cyfleusterau ategol neu ddibynnol addas. Dylid cydbwyso hyn â'r effeithiau amgylcheddol ar y cyffiniau o safbwynt cysylltiadau ffyrdd a rheilffyrdd, y traffig a'r sŵn a gynhyrchir neu amddiffyn y gorlifdir.

llyw.cymru/nodyn-cyngor-technegol-tan-18-trafnidiaeth

Tystiolaeth Allweddol

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl Strategaeth Drafnidiaeth Cymru (2008)

Cymru'n Un: Cysylltu'r Genedl sy'n rhoi'r fframwaith strategol ar gyfer holl weithgareddau Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â thrafnidiaeth hyd 2030.

Gan ymdrin â phob dull teithio, mae'r strategaeth yn disgrifio blaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r canlyniadau y mae am eu gweld. Mae'n cydnabod bod gan lwybrau awyr ran bwysig i'w chwarae o ran darparu cysylltiadau rhyngwladol ar gyfer twristiaeth a busnesau ac mae'n ymrwymo i wella'r cysylltedd trwy wella cysylltiadau (yn enwedig trwy drafnidiaeth gyhoeddus) â Maes Awyr Caerdydd a meysydd awyr eraill sy'n gwasanaethu Cymru.

llyw.cymru/sites/default/files/publications/2017-09/strategaeth-drafnidiaeth-cymru.pdf

Ffyniant i Bawb: y cynllun gweithredu ar yr economi (Mawrth 2019)

Yn esbonio sut y bydd Llywodraeth Cymru am helpu'r economi i dyfu.

Supports the commercial development and growth in services of Cardiff Airport.

llyw.cymru/ffyniant-i-bawb-y-cynllun-gweithredu-ar-yr-economi

Cynllun Strategol Ardal Fenter Maes Awyr Caerdydd a Sain Tathan 2018 – 2021

Yn nodi'r weledigaeth ar gyfer Ardal Fenter Maes Awyr Caerdydd a Sain Tathan.

Mae'r cynllun yn disgrifio'r bwriad i barhau i hyrwyddo'r arbenigedd presennol mewn awyrofod a'r cyfle ar gyfer gweithgarwch newydd yn y maes. Mae'n disgrifio'r bwriad hefyd i gefnogi pob sector, gan ganolbwyntio ar ansawdd swyddi, sgiliau, hyfforddiant, dylunio, ymchwil a datblygu ac arloesi ac ar sefydlu pencadlysoedd yng Nghymru.

llyw.cymru/ardal-fenter-maes-awyr-caerdydd-bro-tathan-cynllun-strategol-2018-i-2021

Cardiff Airport 2040 Masterplan (2018)

Yn nodi'r cynigion penodol ar gyfer helpu Maes Awyr Caerdydd i dyfu.

Mae'r Uwchgynllun yn disgrifio'r weledigaeth ar gyfer ehangu a gwella Maes Awyr Caerdydd. Mae'r cynlluniau'n cynnwys terfynfa newydd, safleoedd parcio awyrennau newydd; terfynfa gargo newydd; ffordd newydd o'r A4226 i'r derfynfa newydd; gwelliannau i gerddwyr a beicwyr i a thrwy safle'r Maes Awyr; ei integreiddio yn y dyfodol â'r Metro gyda chyswllt bysiau wedi'i ddiogelu yn ogystal â chyswllt penodol gwell rhwng y derfynfa â gorsaf reilffordd Maes Awyr Caerdydd; gwelliannau i ofod agored, mannau cyhoeddus a'r dirwedd; diogelu tir ar gyfer ehangu a gwella'r cysylltiadau rheilffyrdd.

www.cardiff-airport.com/uploads/Masterplan%20Report%20FINAL%20JUNE19%20lower_compressed%20%281%29.pdf (Saesneg yn unig)

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-49 a B-50, grŵp polisi 11.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Polisi 33 – Parc Rhanbarthol y Cymoedd

Cefnogi cyflawni canlyniadau'r FfDC

Cymru lle mae pobl yn byw…

1. ac yn gweithio mewn lleoedd cysylltiedig, cynhwysol ac iach
3. mewn rhanbarthau nodedig sy'n mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd ac anghydraddoldebau economaidd-gymdeithasol drwy dwf cynaliadwy
5. ac yn gweithio mewn trefi a dinasoedd sy'n ganolbwynt ac yn sbardun i dwf cynaliadwy
6. mewn lleoedd lle y caiff ffyniant, arloesedd a diwylliant eu hyrwyddo
10. mewn lleoedd ag ecosystemau bioamrywiol, gwydn a chysylltiedig.

Polisi Cynllunio Cymru

2.25 adfywio; 3.20 hyrwyddo lleoedd iachach; 3.42 creu lleoedd strategol; 3.52 tir sydd wedi'i ddatblygu eisoes; 5.4.13 llywio datblygu economaidd i'r mannau mwyaf addas; 5.5.1 twristiaeth; tudalen 120 gwaddol diwydiannol a glofaol a chydweithredu.

llyw.cymru/polisi-cynllunio-cymru

Tystiolaeth Allweddol

Prosbectws Parc Rhanbarthol y Cymoedd

Mae Prosbectws Parc Rhanbarthol y Cymoedd yn amlinellu gweledigaeth y Parc. Mae'n wahoddiad i'r sector cyhoeddus, y sector preifat, y trydydd sector a chymunedau lleol i gydweithio mewn ffordd arloesol i gyflawni nodau'r Parc ac y mae wedi dylanwadu'n uniongyrchol ar bolisi 33.

llyw.cymru/prosbectws-parc-rhanbarthol-y-cymoedd

Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Mae adroddiad yr Arfarniad Cynaliadwyedd Integredig (ACI) (yn cynwys Adroddiad Amgylcheddol) yn dangos yr asesiad o bolisïau'r FfDC drafft. Mae Atodiad B yr adroddiad yn dangos yr asesiad manwl o'r polisi hwn yn nhablau B-49 a B-50, grŵp polisi 11.

Mae adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yn dangos y canlyniadau sgrinio i'r polisi hwn yn nhabl 3. Mae canlyniadau'r asesiad priodol i'r polisi yn nhabl 4.

Adroddiad ACI (yn cynnwys Adroddiad Amgylcheddol) yn cynnwys Atodiad B:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-ar-yr-arfarniad-cynaliadwyedd-integredig_0.pdf

Adroddiad yr Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd:
llyw.cymru/sites/default/files/consultations/2019-08/adroddiad-asesiad-rheoliadau-cynefinoedd_1.pdf

Atodiad 1

Mapiau Lefel Uchel ar gyfer Asesu'r Seilwaith Gwyrdd

Gofynnodd Llywodraeth Cymru i Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) baratoi mapiau i ddangos yn fras yr ardaloedd lle ceir rhwydweithiau ecolegol/ seilwaith gwyrdd o bwys cenedlaethol.

MAP A: Rhwydweithiau ecolegol cydnerth a'r mannau gorau am fioamrywiaeth

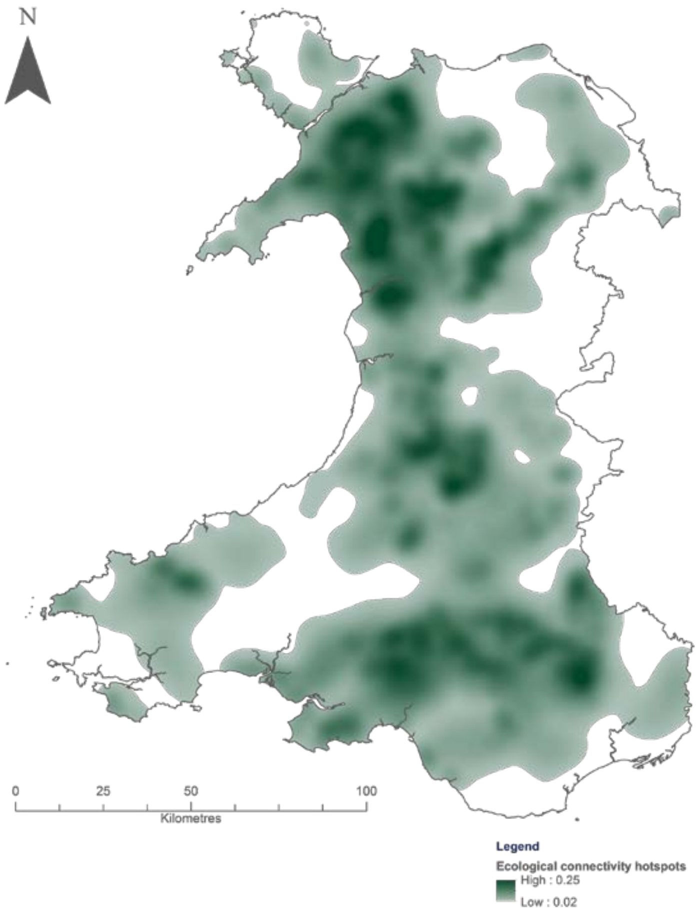

Mae Map A yn dangos ar raddfa strategol y rhwydweithiau ecolegol sydd o bwys cenedlaethol, lle ceir cysylltedd da ar draws amrywiaeth o gynefinoedd a rhwng mannau cyfoethog eu bioamrywiaeth. Mae cysylltedd da yn golygu bod yr ecosystemau yn yr ardaloedd hyn yn gallu gwrthsefyll y gwasgfeydd diweddaraf yn gymharol lwyddiannus yn ogystal â bygythiad y newid yn yr hinsawdd yn y dyfodol.

Mae'n bwysig cydnabod yr ardaloedd ecolegol bwysig hyn, gyda golwg ar ddiogelu'r cynefinoedd sydd eisoes yn cyfrannu at y rhwydweithiau ar y naill law, ac er mwyn gweld cyfleoedd i'w gwella ar y llall trwy dargedu gweithgarwch fel adfer cynefinoedd a rheolaeth well ar dirweddau.

MAP B: Y mannau gorau am wasanaethau ecosystem

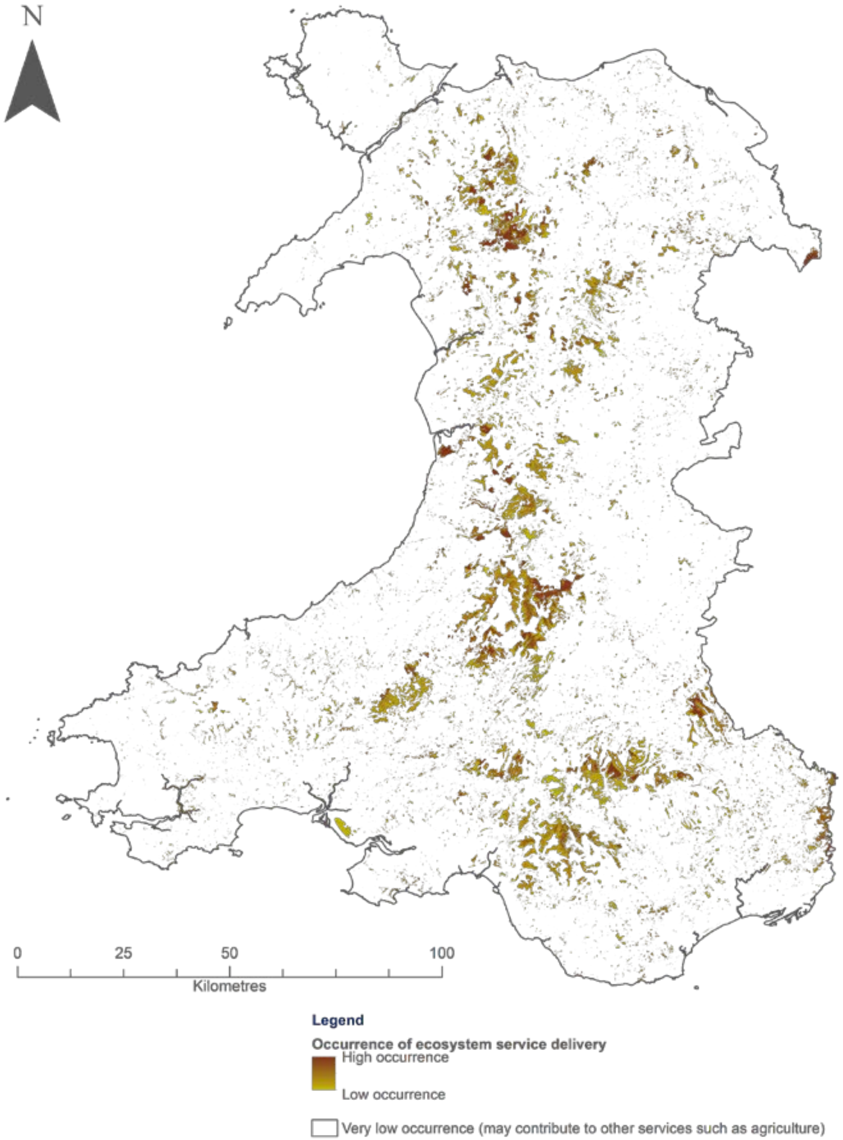

Mae Map B yn dangos ardaloedd o bwys cenedlaethol yng Nghymru sy'n darparu'r prif wasanaethau ecosystem, gan gynnwys rheoli llifogydd, ansawdd dŵr, carbon llysdyfiant, carbon pridd a harddwch y dirwedd. Dewiswyd y gwasanaethau ecosystem hyn am eu bod yn helpu i gyflawni agweddau pwysig ar bolisi cynllunio megis rheoli risgiau amgylcheddol, delio â newid yn y dirwedd ac addasu i effeithiau hinsawdd sy'n newid, a hefyd oherwydd yr effaith arwyddocaol y gall datblygiad ei chael ar y gwasanaethau hyn.

Bydd newid defnydd tir yn yr ardaloedd sy'n darparu gwasanaethau ecosystem niferus yn debygol o gael effaith negyddol arwyddocaol ar y gwasanaethau hynny. Bydd diogelu'r prosesau ecolegol sy'n darparu gwasanaethau ecosystem pwysig yn gam hanfodol i reoli adnoddau naturiol mewn ffordd gynaliadwy yng Nghymru.

MAP C: Cyfleoedd i sicrhau manteision lluosog trwy greu coetir

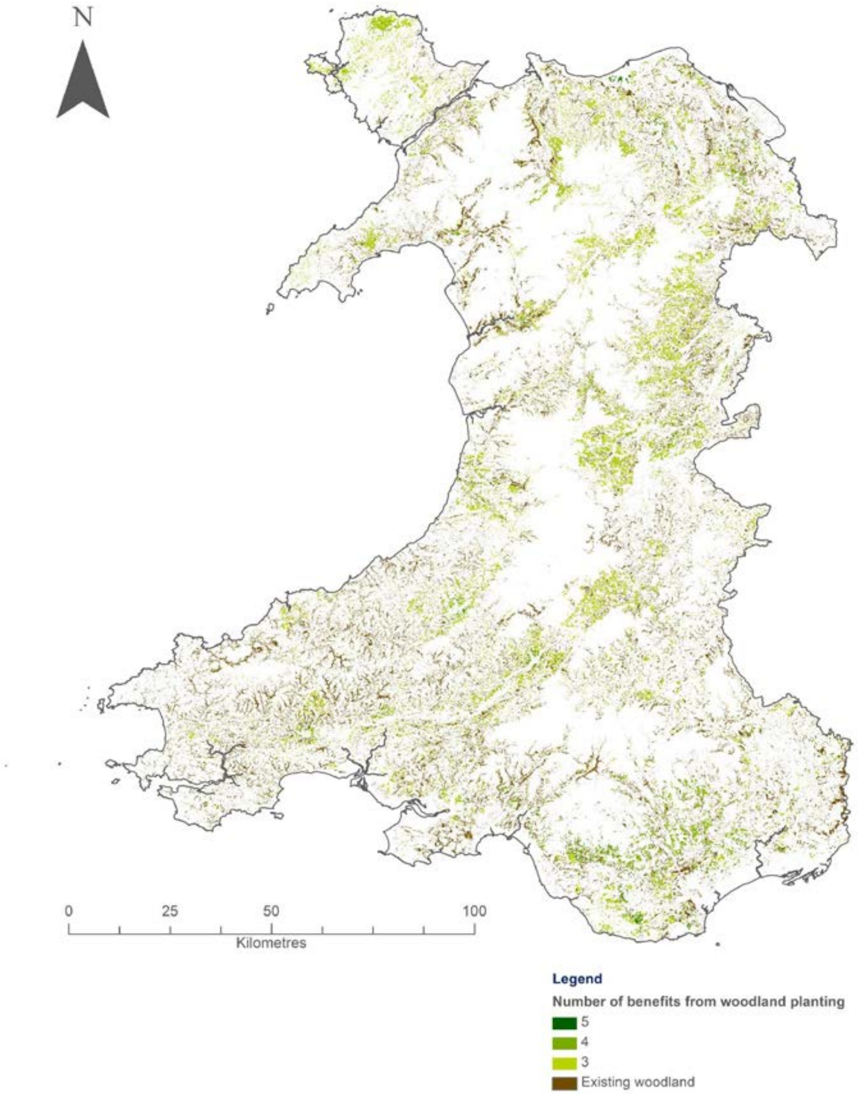

Mae Map C yn dangos ble y gallai coetir newydd esgor ar nifer o fanteision gwasanaethau ecosystem gan gynnwys gwella'r rhwydwaith o gynefinoedd coetir, rheolaeth naturiol ar lifogydd, ansawdd dŵr, hamddena a dal a storio carbon. Mae'r map yn dangos cyfleoedd a allai arwain at greu coetiroedd mawr (dros 500ha) neu gymhedol eu maint (dros 5ha).

Mae coetir yn fath o gynefin sy'n darparu gwasanaethau ecosystem niferus ac sydd felly'n cyfrannu'n fawr at y nodau llesiant, yn enwedig os oes mwy nag un gwasanaeth yn cael ei ddarparu yr un pryd.

MAP D: Cyfleoedd i sicrhau manteision lluosog trwy greu glaswelltir a gweundir

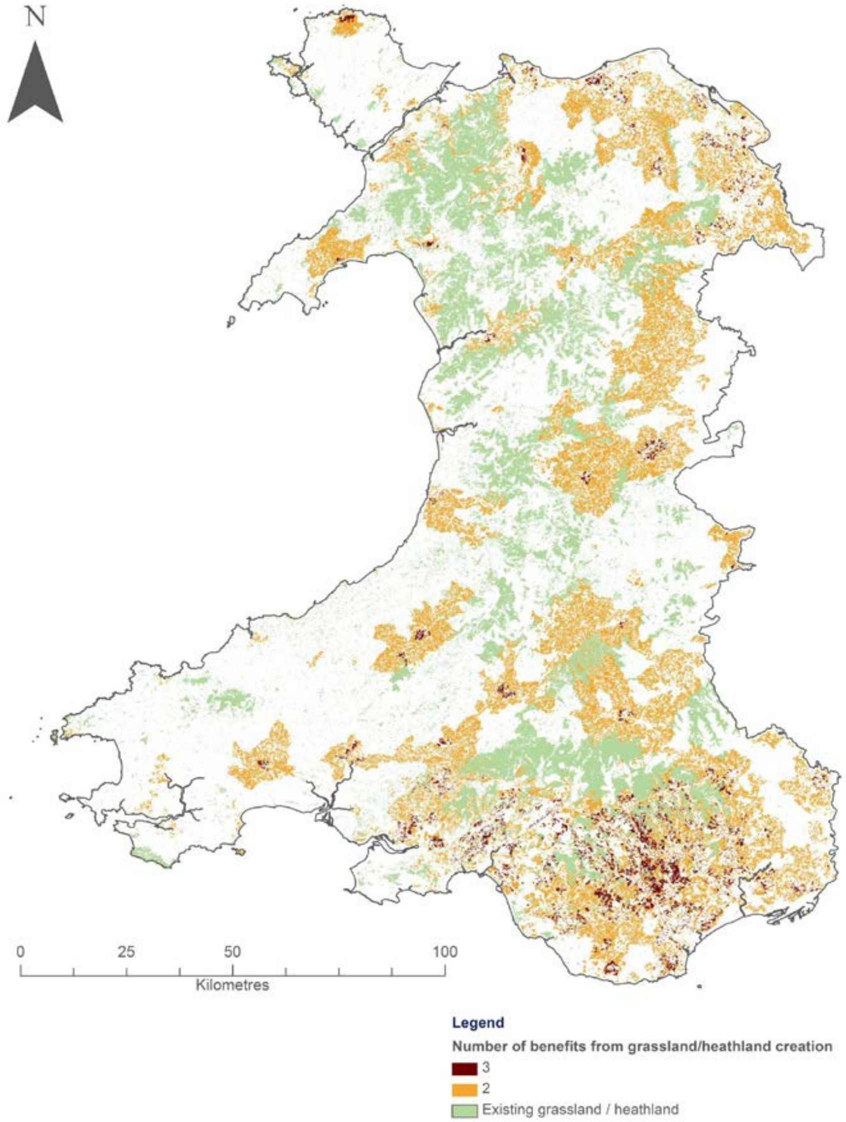

Mae Map D yn dangos ble y gallai plannu glaswelltir neu weundir esgor ar nifer o fanteision gwasanaethau ecosystem gan gynnwys gwella rhwydweithiau cynefin, mannau gwyrdd hygyrch ar gyfer hamddena a thir garw i reoli llifogydd yn naturiol.

Mae glaswelltir/gweundir yn gallu darparu llawer o wasanaethau ecosystem ac o les mawr felly i bobl, yn enwedig os oes mwy nag un gwasanaeth yn cael ei ddarparu yr un pryd.

MAP E: Cyfleoedd i sicrhau manteision lluosog trwy greu gwlyptir

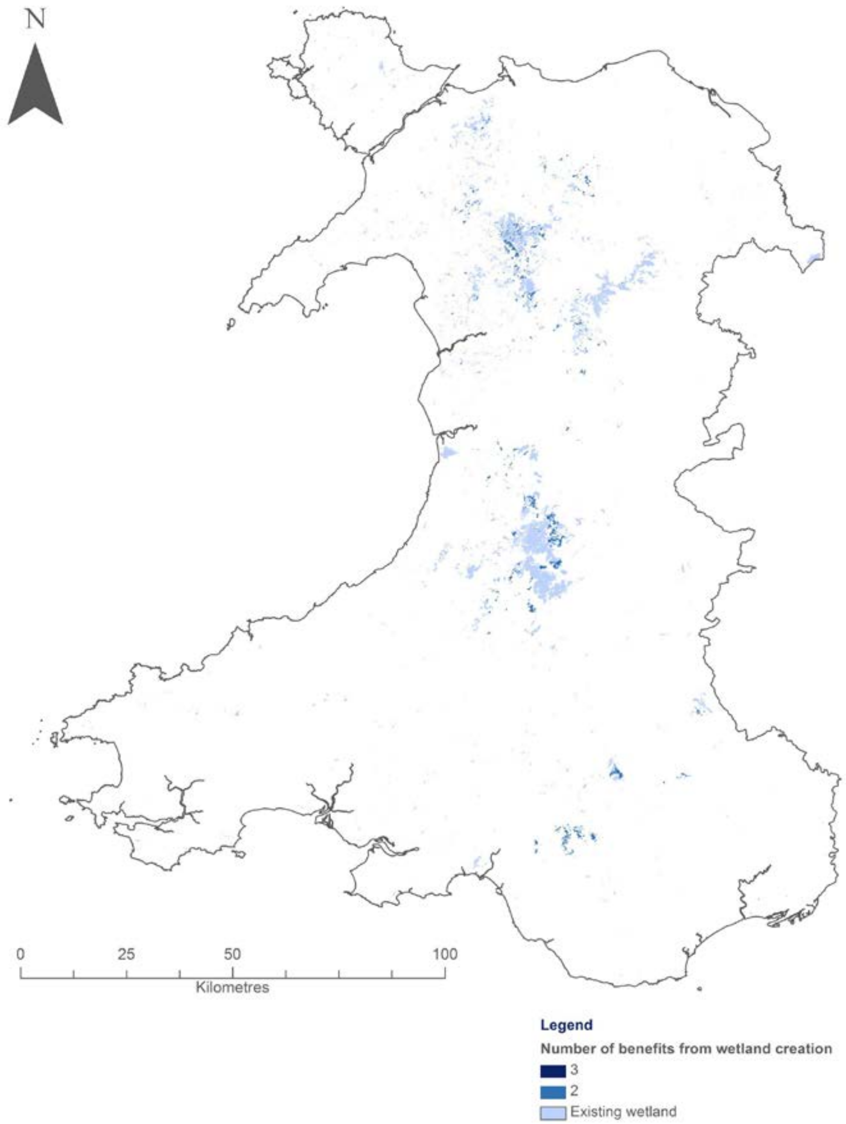

Mae Map E yn dangos ble y gellid gwella'r rhwydwaith gwlyptiroedd a nifer y manteision gwasanaethau ecosystem y gallai hyn eu darparu, gan gynnwys adfer mawnogydd sy'n gweithio a chyfleoedd i reoli llifogydd yn naturiol. Mae'r map yn dangos gwasgariad y cyfleoedd trwy'r wlad i greu gwlyptiroedd gan ein helpu i weld ble mae'r cyfleoedd pwysig.

Mae gwlyptiroedd yn gallu darparu nifer o wasanaethau ecosystem ac maen nhw felly yn llesol iawn i bobl.

MAP F: Darparu mannau gwyrdd yn y prif ardaloedd trefol

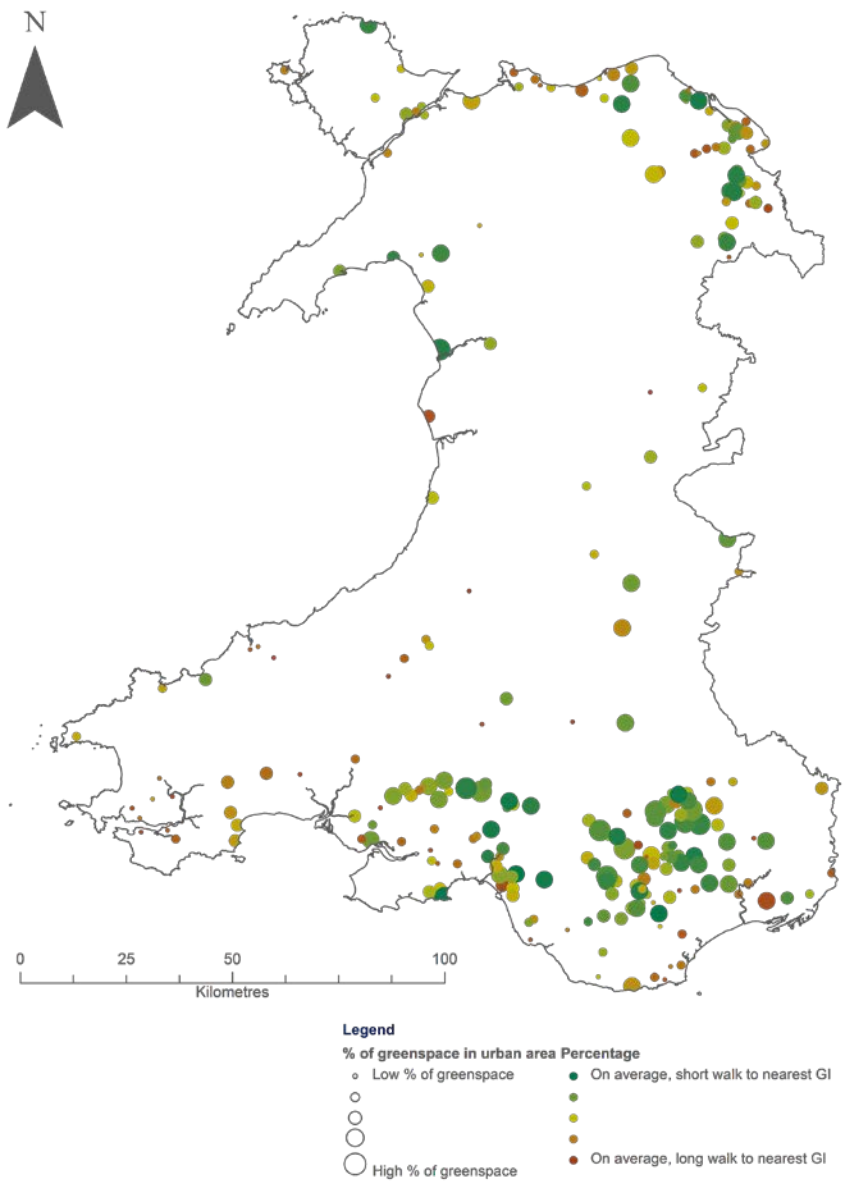

Mae Map F yn dangos y trefi hynny lle nad oes fawr o fannau gwyrdd hygyrch, naill ai am nad oes llawer o fannau gwyrdd yn yr ardal neu am ei bod yn anodd mynd atynt. Mae'r map yn dangos mannau gwyrdd a'r holl ardaloedd sydd o fewn 400m o waith cerdded i o leiaf un man gwyrdd. Mwya'n y byd yw'r cylch ar y map, mwya'n y byd o fannau gwyrdd sydd yn yr ardal o'u cymharu â maint y dref. Dangosir hygyrchedd y man gwyrdd yn ôl lliw, gyda gwyrdd yn golygu ei bod hi'n hawdd mynd i'r man gwyrdd a choch yn golygu bod yn rhaid cerdded yn bell i fynd iddo.

Mae mannau gwyrdd mewn ardal drefol yn cyflawni nifer o swyddogaethau sy'n cael effaith uniongyrchol ac anuniongyrchol ar les pobl. Mae llawer o dystiolaeth o bwysigrwydd mannau gwyrdd i iechyd meddwl a chorfforol ond mae mannau gwyrdd yn bwysig hefyd am wasanaethau ecosystem eraill fel rheoli llifogydd.